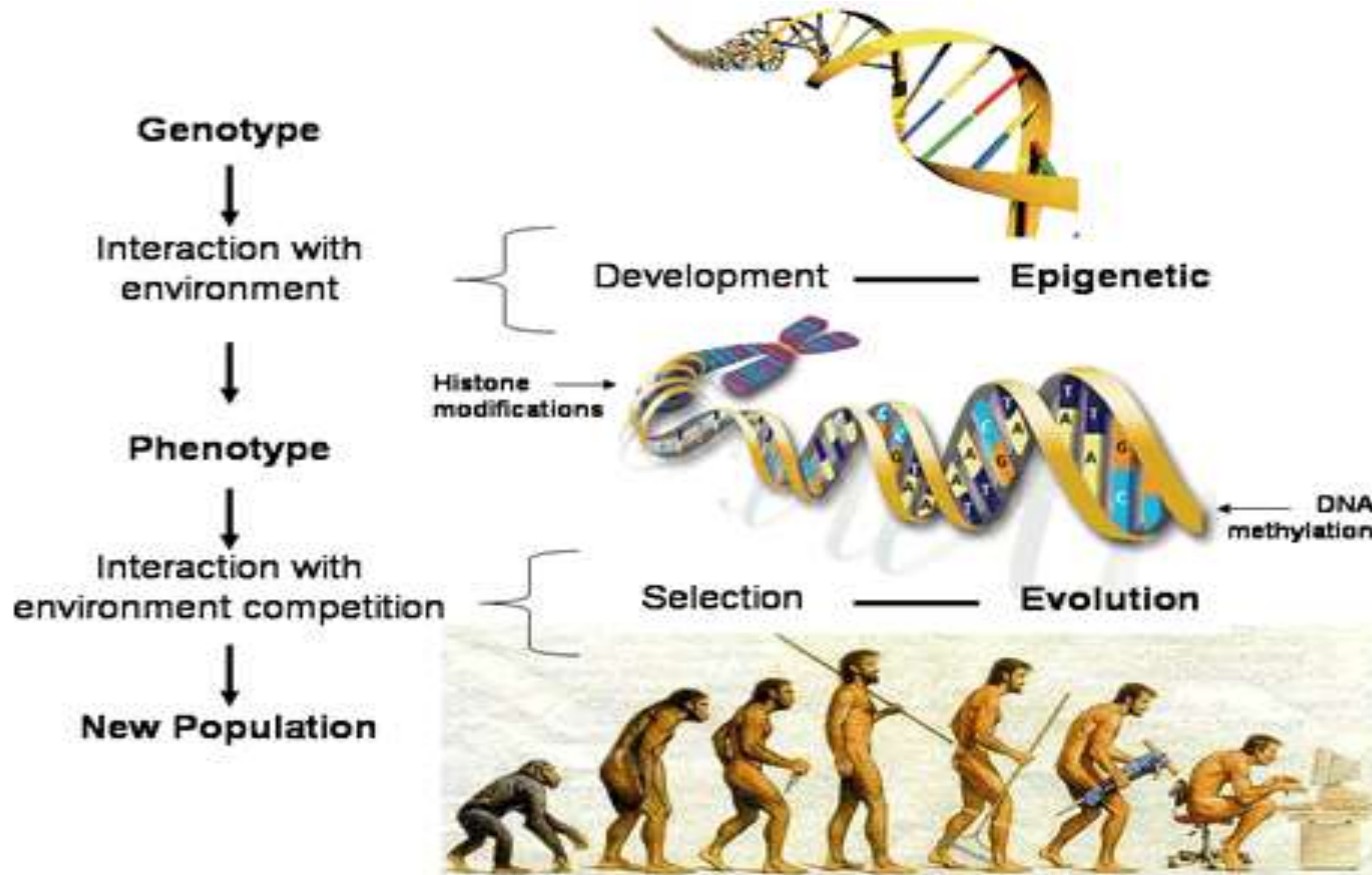

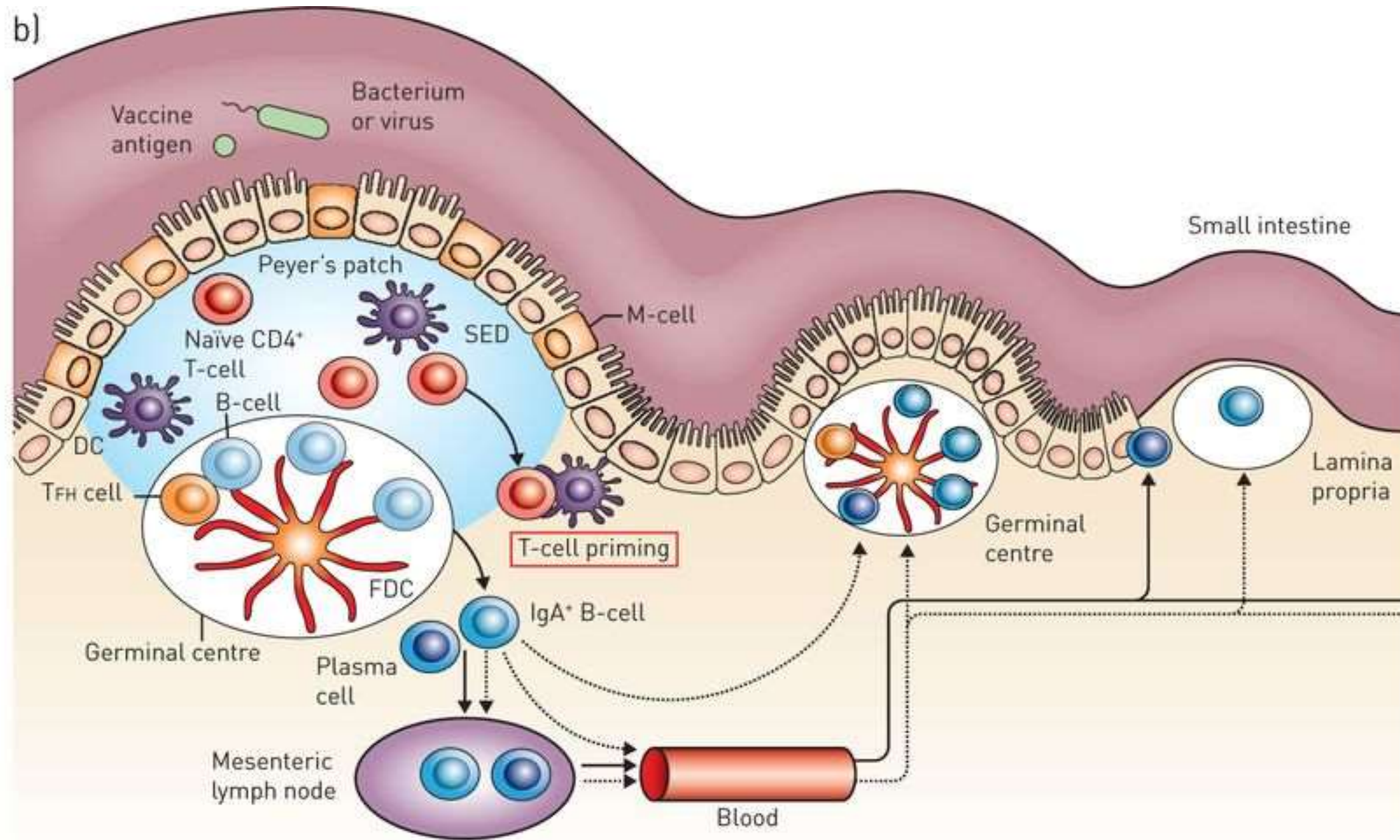
Uloga probiotika, vitamina D i cinka u lečenju COVID-a i hroničnih bolesti

Prof. dr Borislav Kamenov

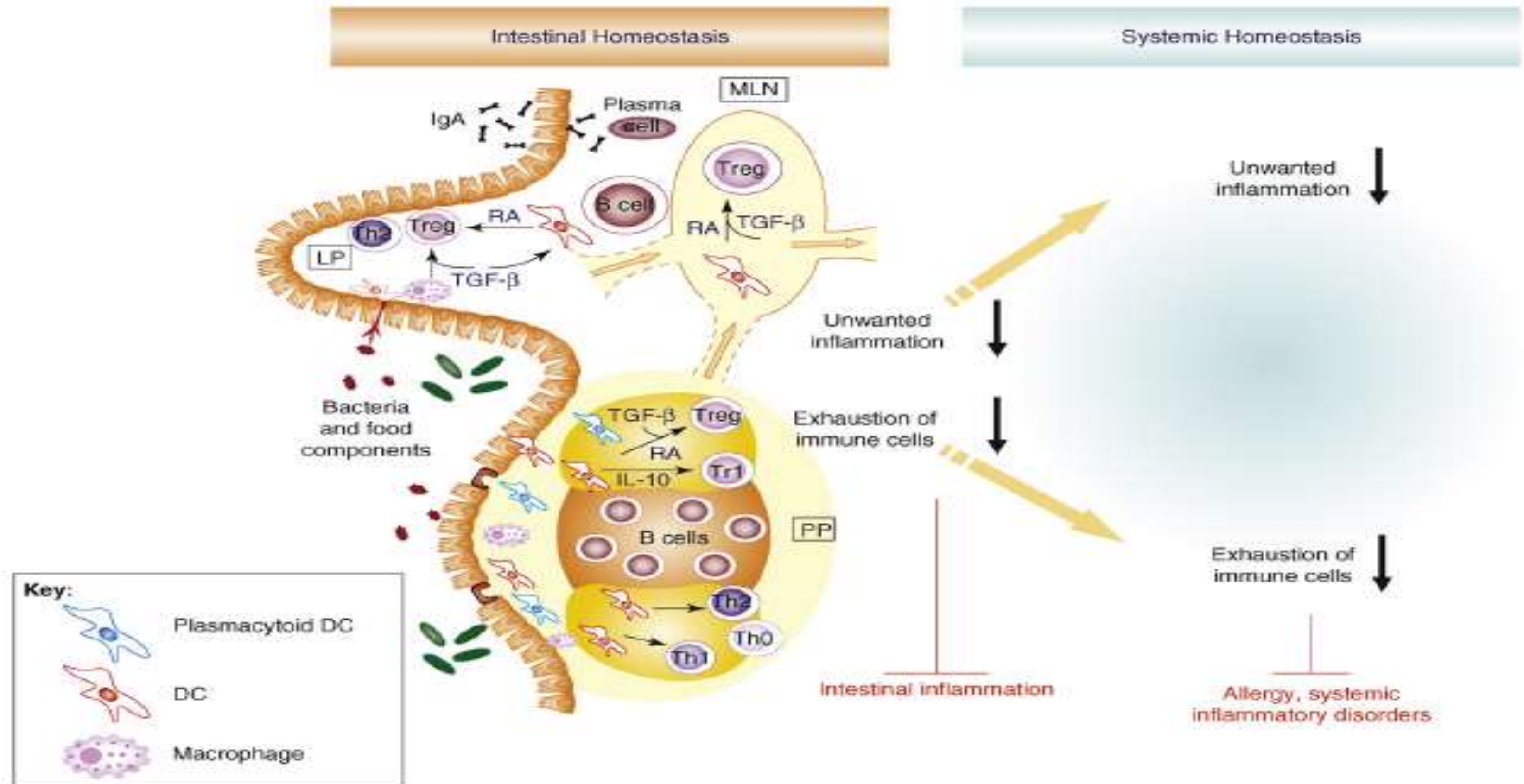
Evolucija i epigenetika

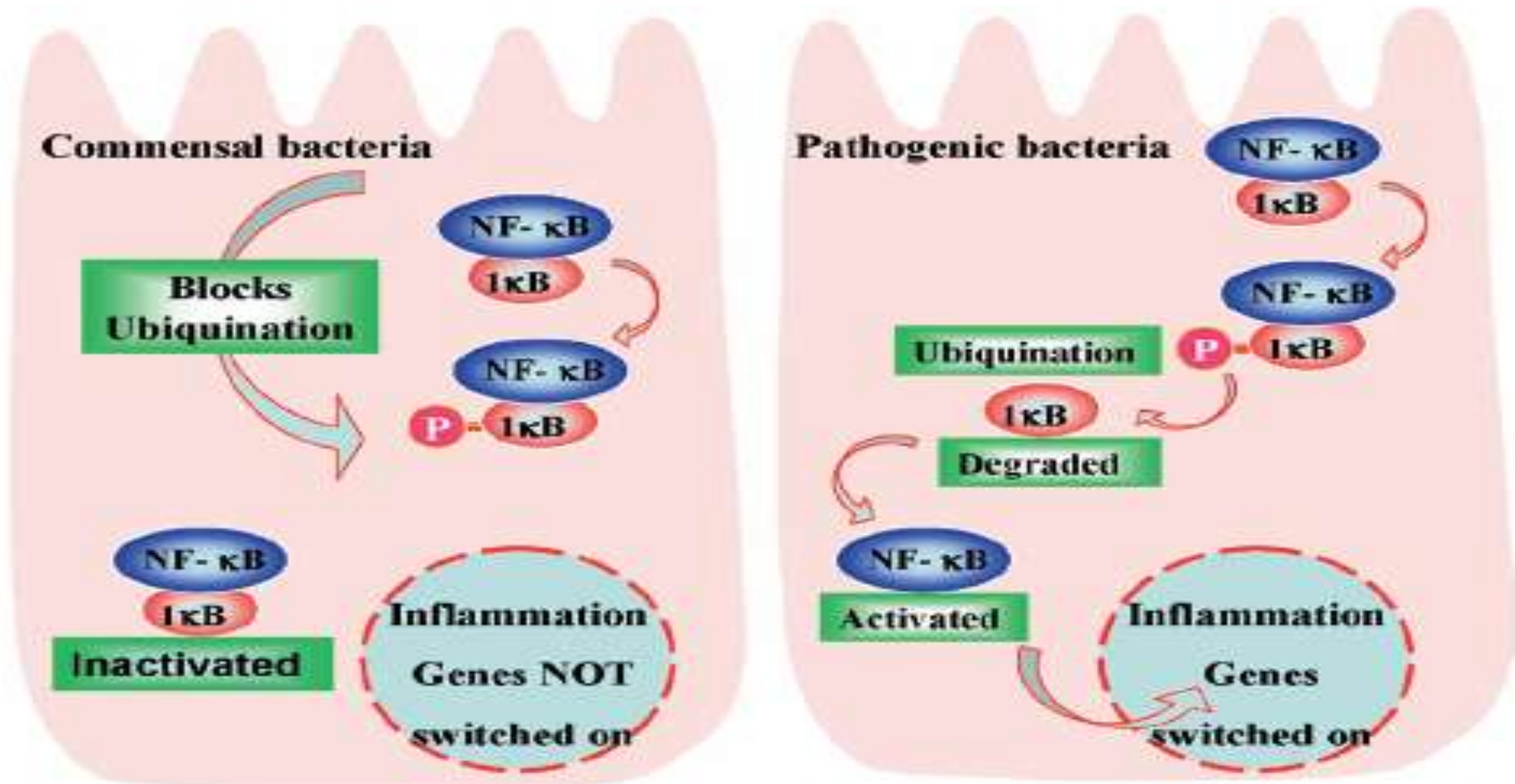
Digestivni trakt i razvoj imunskog sistema

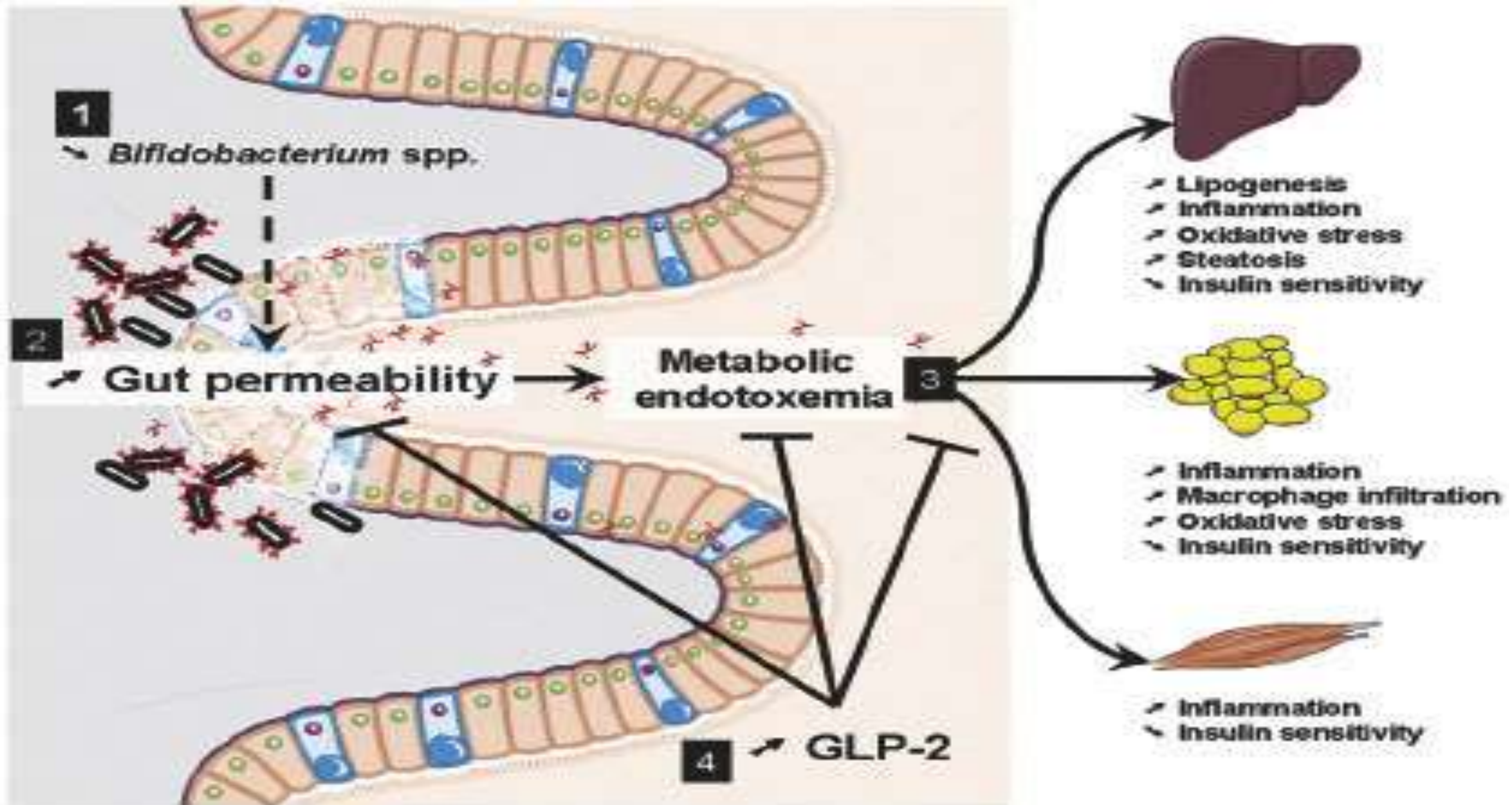
Oralna tolerancija: fiziološka avenija ka intestinalnoj i sistemskoj homeostazi regulatornih t ćelija

Efekat commensalnih i patogenih bakterija na inflamamaciju

Propustljivost creva i metabolička endotoksemija

**YOU DEVELOP AN
AUTOIMMUNE
DISORDER**

- ☑ rheumatoid arthritis
- ☑ lupus
- ☑ celiac disease
- ☑ Crohn's disease
- ☑ fibromyalgia
- ☑ ulcerative colitis

**YOUR GUT LINING
IS DISTURBED**

- ☑ too much alcohol consumption
- ☑ too much stress/ lack of sleep
- ☑ too many antibiotic prescriptions
- ☑ not enough fatty acids in the diet
- ☑ use of NSAIDs
- ☑ viral infection occurs

**YOUR GUT
ABSORBS
NUTRIENTS
IMPROPERLY**

- ☑ you are fatigued
- ☑ your body begins to get bloated

What can happen when a patient suffers from Dysbiosis, a disturbance in the balance of bacterial flora in their gastrointestinal tract?

<http://healthy-family.org>

- ☑ headaches
- ☑ IBS
- ☑ eczema
- ☑ asthma
- ☑ constipation
- ☑ diarrhea

**YOU DEVELOP
MULTIPLE FOOD
INTOLERANCES**

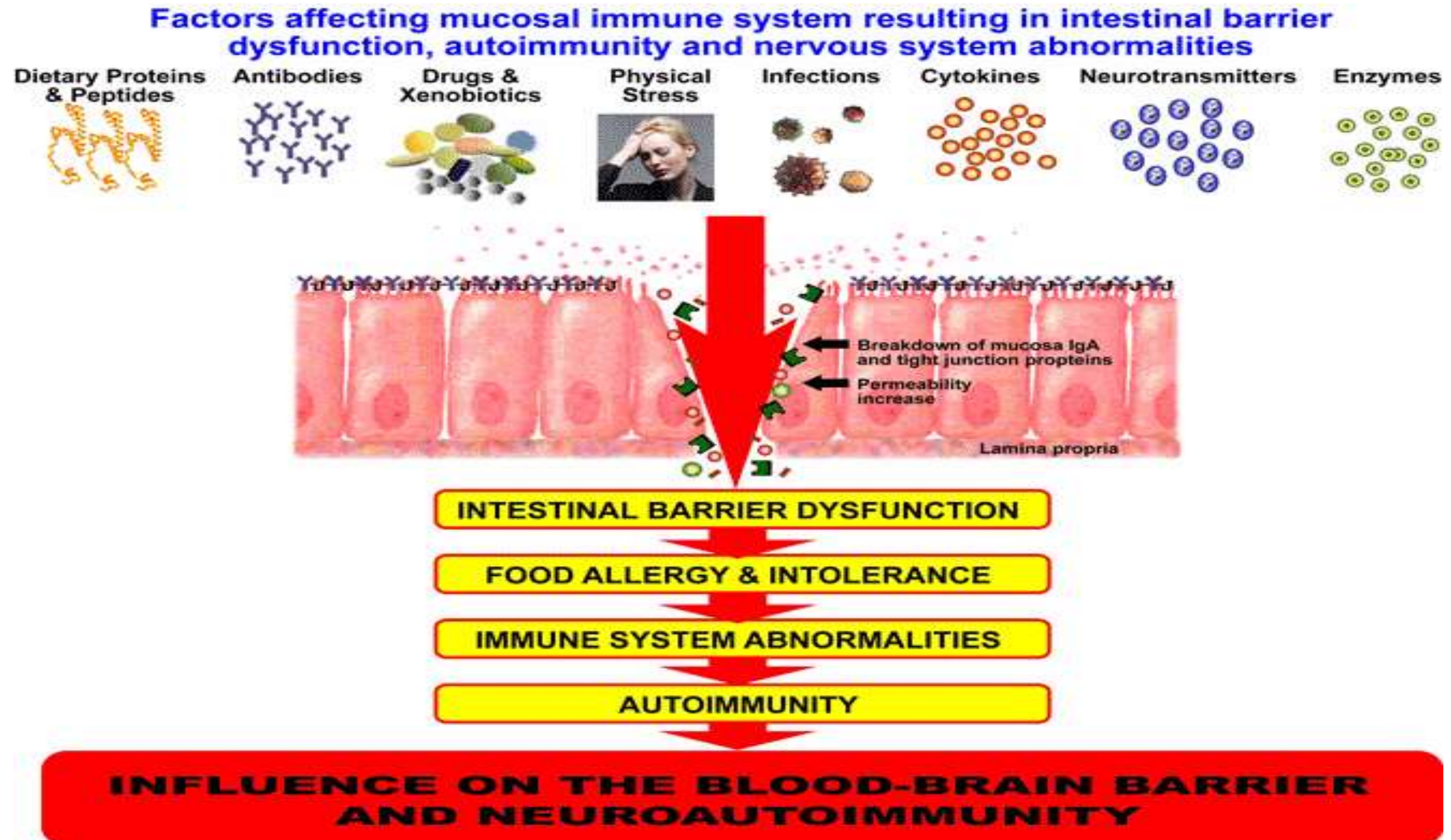
- ☑ holes in the intestinal lining cause symptoms:
 - ☑ excessive gas
 - ☑ cramps
 - ☑ joint pain
 - ☑ skin rashes
 - ☑ vaginal infections

**YOU DEVELOP A
LEAKY GUT**

- ☑ food particles are leaked from the gut
- ☑ nutrients are not absorbed
- ☑ IgG antibodies are produced
- ☑ chemical sensitivities

**YOUR GUT
BECOMES
INFLAMED**

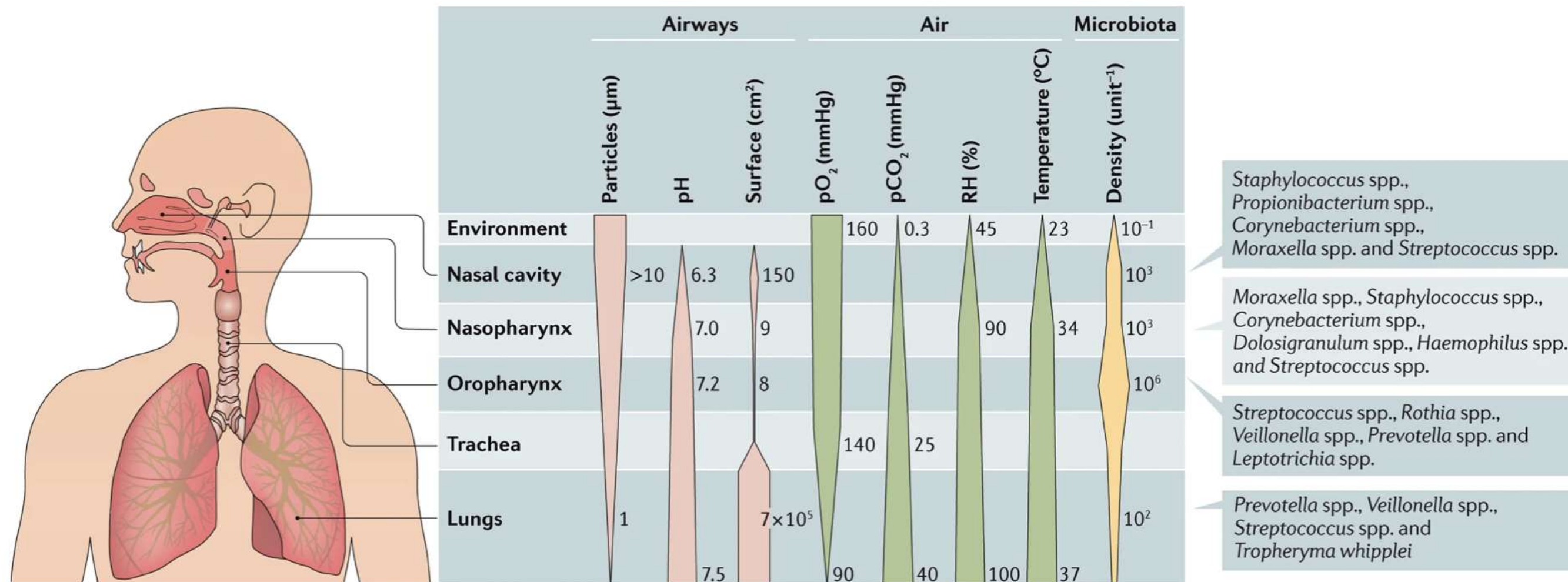
Faktori koji utiču na imunski sistem mukoze

Mikrobiota respiratornog trakta: čuvar zdravlja disajnih puteva

Figure 1: Physiological and microbial gradients along the respiratory tract.

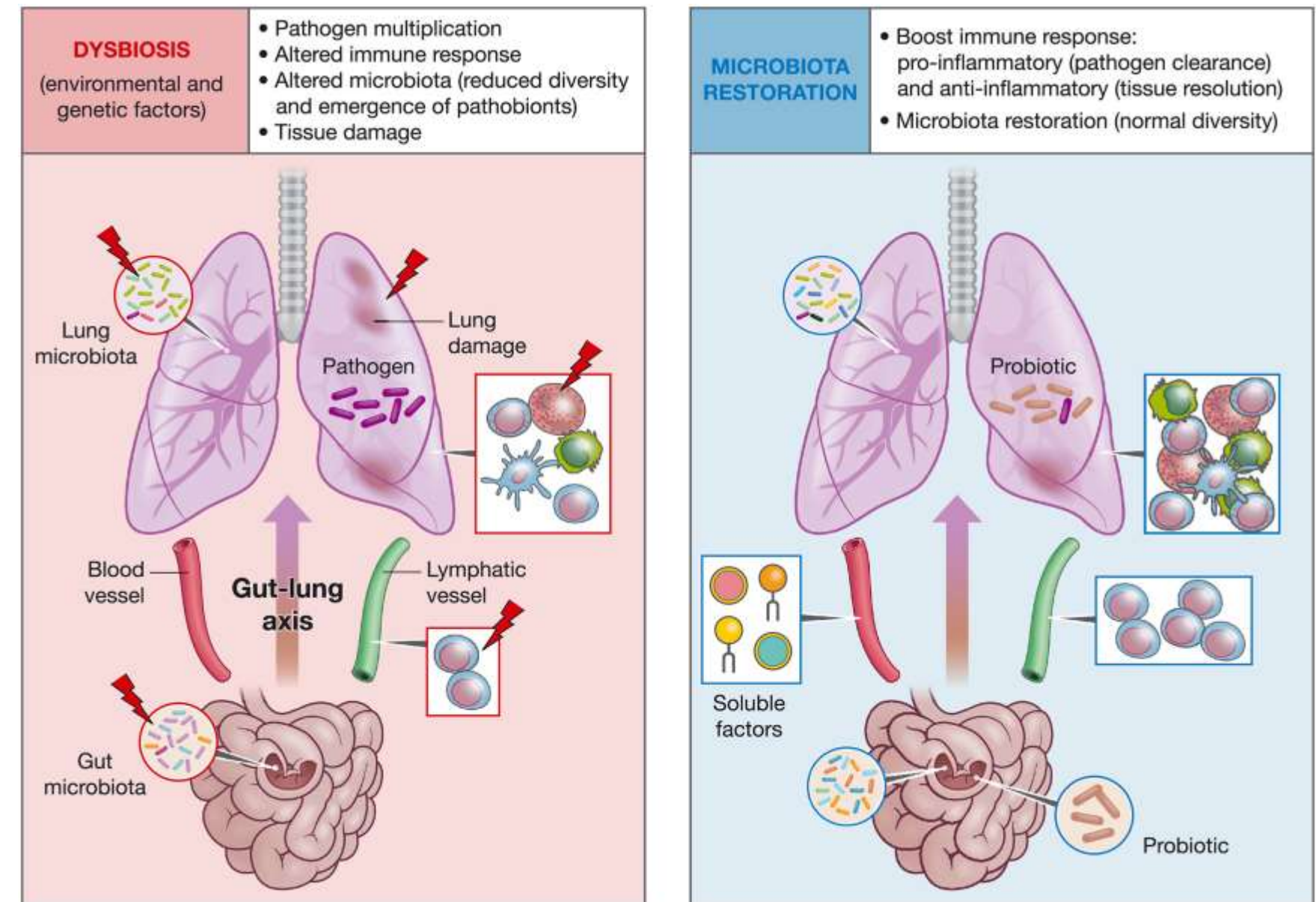
From: [The microbiota of the respiratory tract: gatekeeper to respiratory health](#)

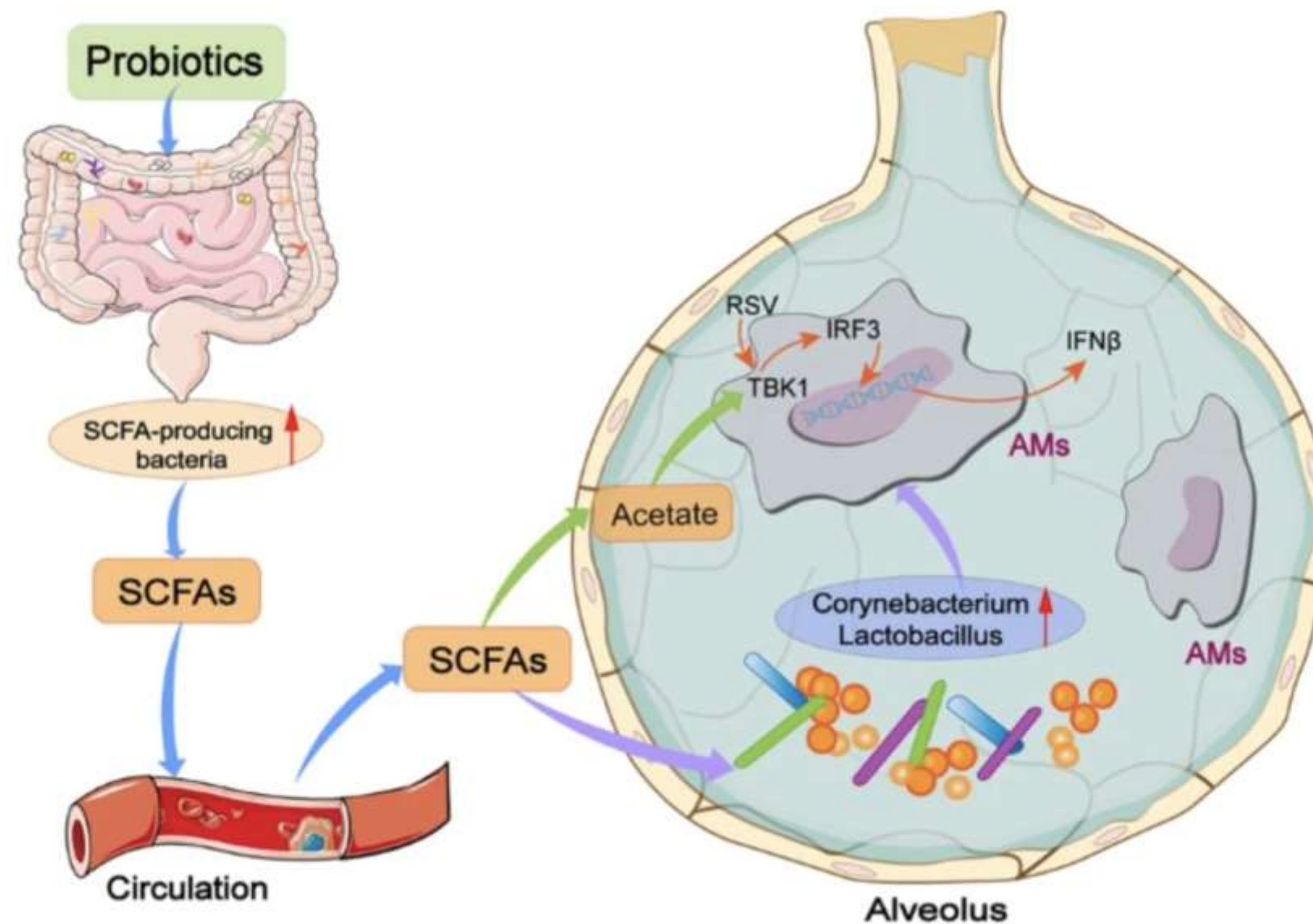
Nature Reviews | Microbiology

Veza mikrobiote pluća i intestinalnog sistema

- Mezentarijalni limfni sistem je osnovni put između pluća i creva
- Mikrobiota pluća utiče na imunitet sluznica i doprinosi imunološkoj toleranciji.
- Disbioza intestinalnog sistema dovodi do izmenjenog imunskog odgovora: alergijskih reakcija ili smanjenja klirensa patogena

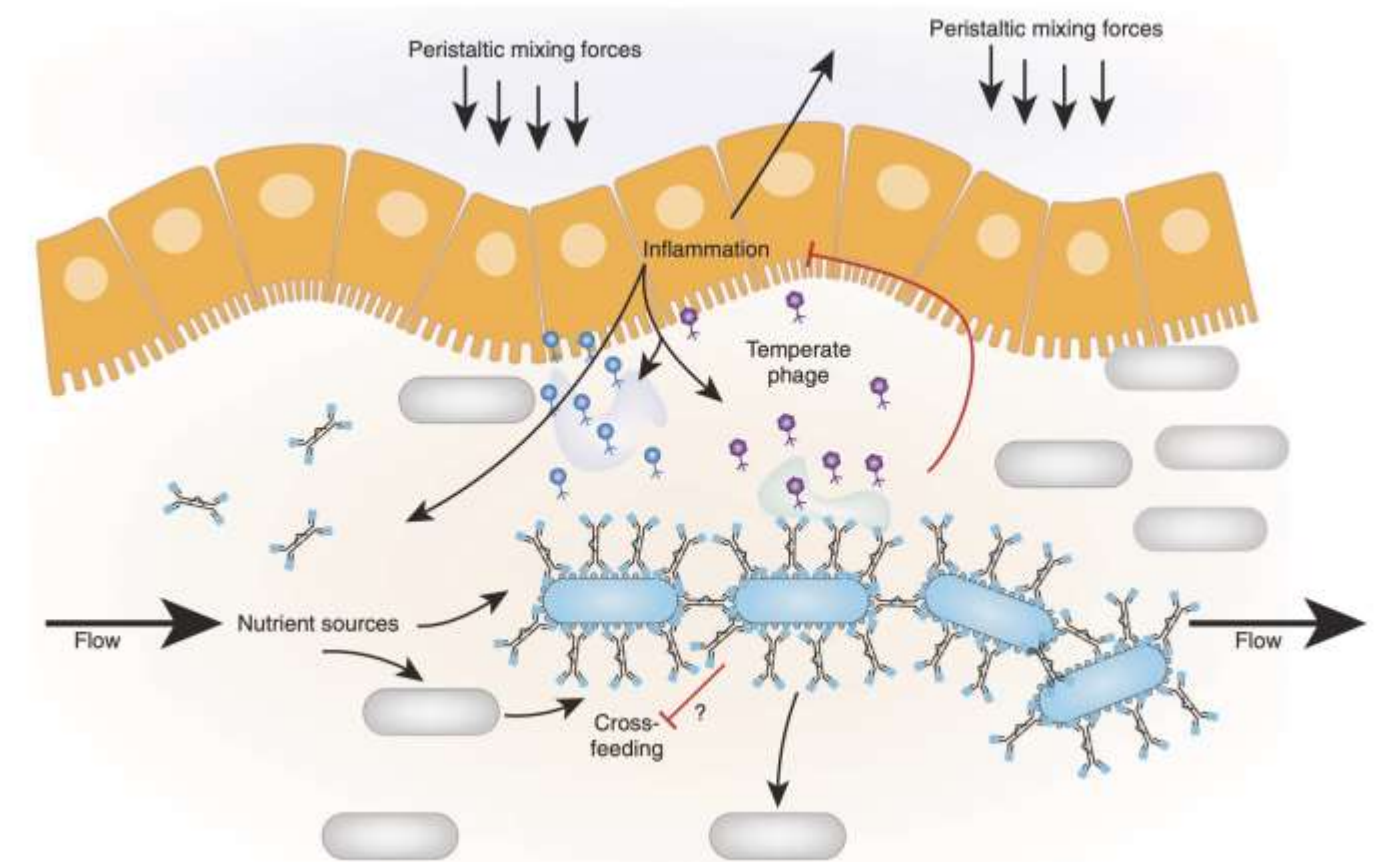
Probiotici štite od respiratornih infekcija modulacijom ose mikrobiota-alveole-makrofazi¹.

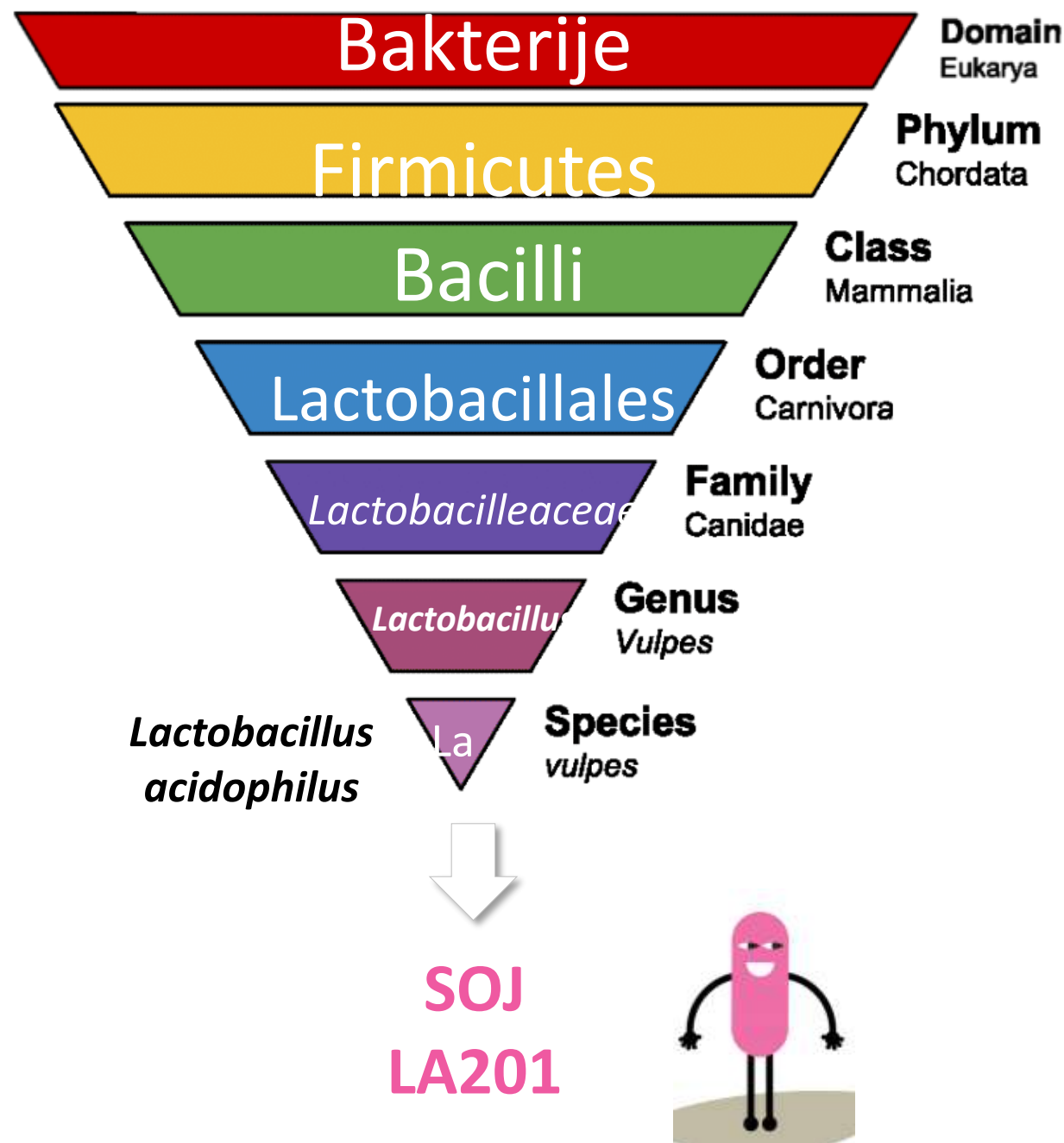
Studija je pokazala da probiotici štite od RSV infekcije kod tek rođenih miševa preko mikrobiota-alveole-makrofazi ose, što sugerše da probiotici mogu biti obećavajući kandidati za sprečavanje i tretman RSV infekcije.

slgA i intestinalna mikrobiota

- Bakterijski antigeni intestinalne mikrobiote podstiču proizvodnju **slgA**.
- **IL-10** je važan u održavanju tolerancije sluznica.
- **Sekretorna IgA (slgA) antitela:**
 - Regulišu kolonizaciju mikroorganizama na sluznicama.
 - Inhibiraju penetraciju potencijalno opasnih Ag.
 - Eliminišu mikroorganizme i alergene.

Probiotici imaju ulogu u održavanju homeostaze intestinalne mikrobiote

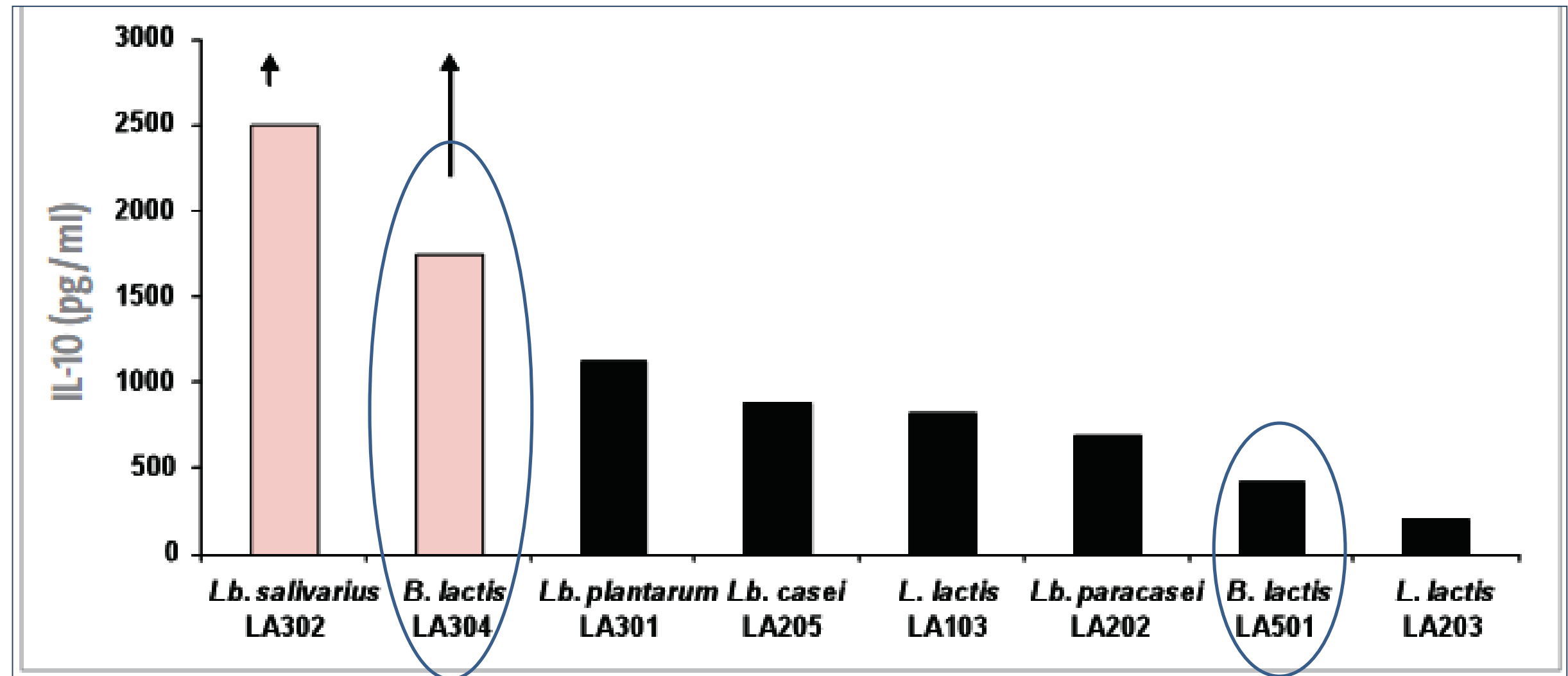

- ✓ Moduliraju imunski odgovor sluznice.
- ✓ Podstiču stvaranje antiinflamatornih citokina.
- ✓ Olakšavaju održavanje imunološke tolerancije.

Efekti probiotka zavise od soja!

Izbor specifičnih sojeva je ključ imunomodulacije

Od suštinskog je značaja poznavati osobine korisnih bakterija, ali i osobine specifičnih sojeva

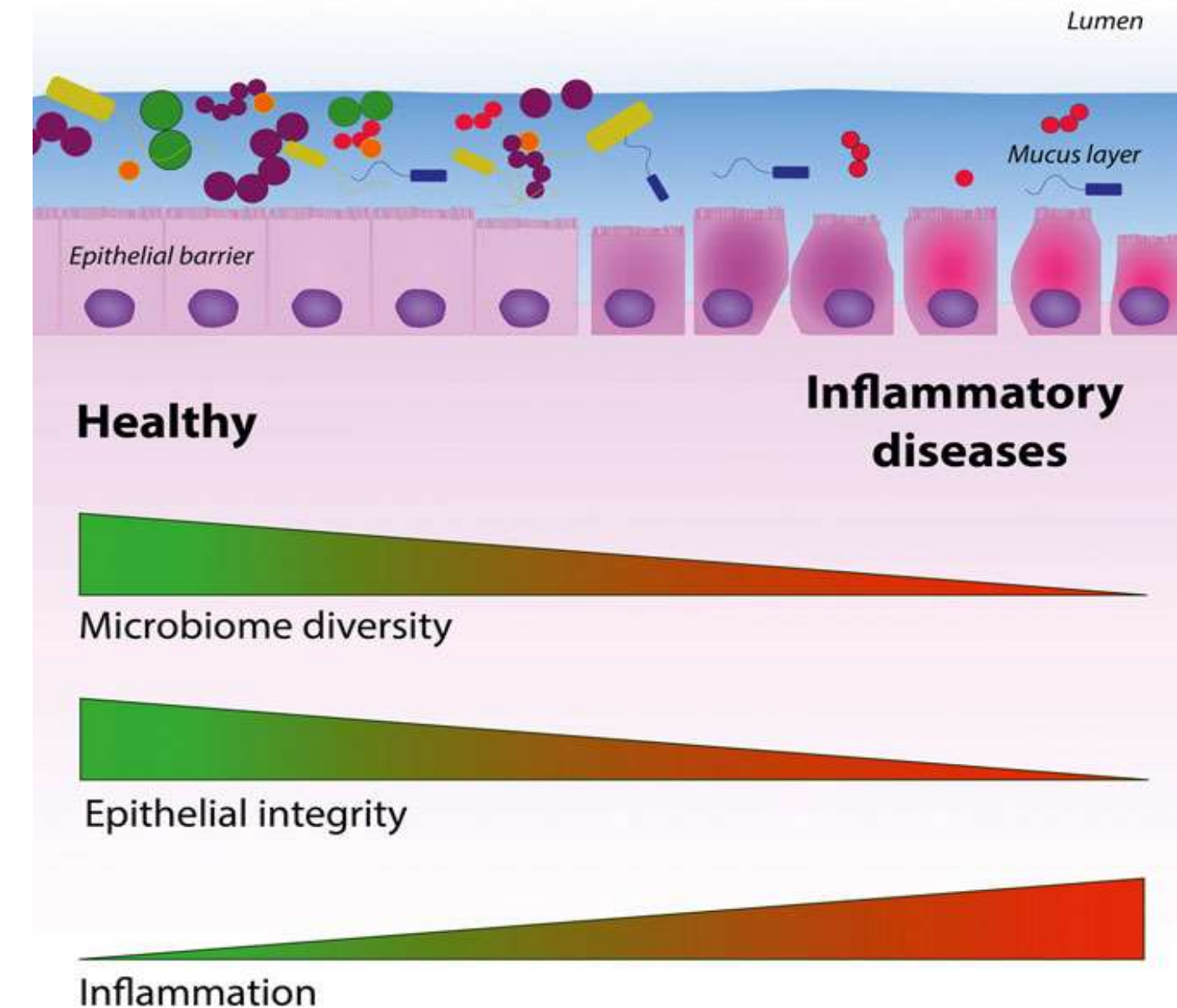

IL-10 koji proizvode mononuklearne ćelije iz krvi dobijene od zdravih davalaca, nakon inkubacije sa probiotskim sojevima tokom 24 sata. *INSERM, Francuska*

Različiti sojevi iste vrste, *Bifidobacterium lactis*, mogu imati različita svojstva. *B. lactis* LA304 stimuliše proizvodnju IL-10 tri puta više od *B. lactis* LA501.

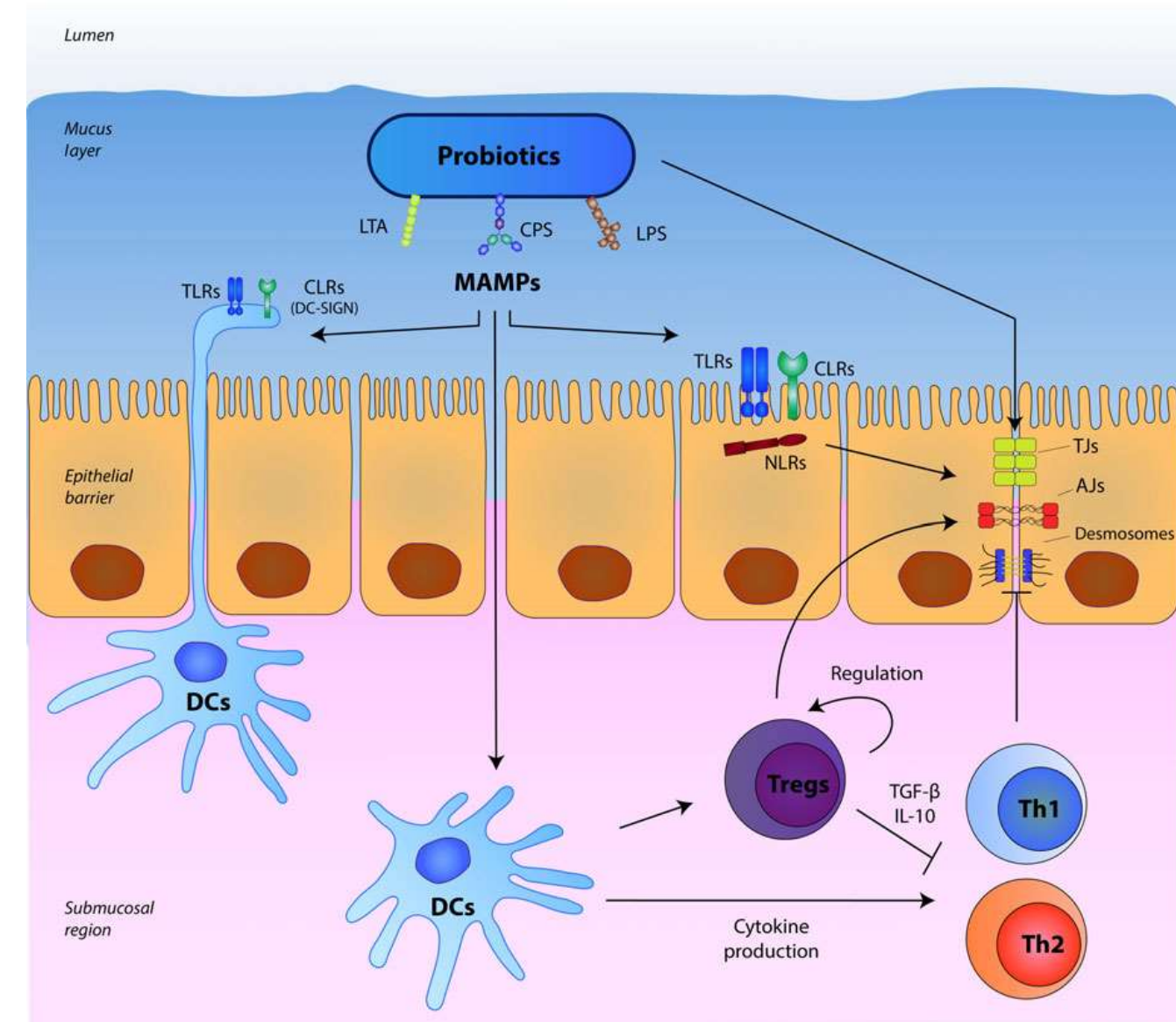
Imunomodulatorni efekat probiotičkih sojeva *Lactobacillus salivarius* LS01 i *Bifidobacterium breve* BR03

- Sposobnost *Lactobacillus salivarius* LS01 i *Bifidobacterium breve* BR03 da regulišu smanjenje sekrecije proinflammatoryh citokina kod pacijenata sa astmatom može dovesti do poboljšanja i kontrole simptoma alergija.
- Zanimljivo je da u brojnim studijama kombinacija ova dva soja u istoj formulaciji nadopunjuje imunomodulatornu aktivnost svakog pojedinačnog soja.

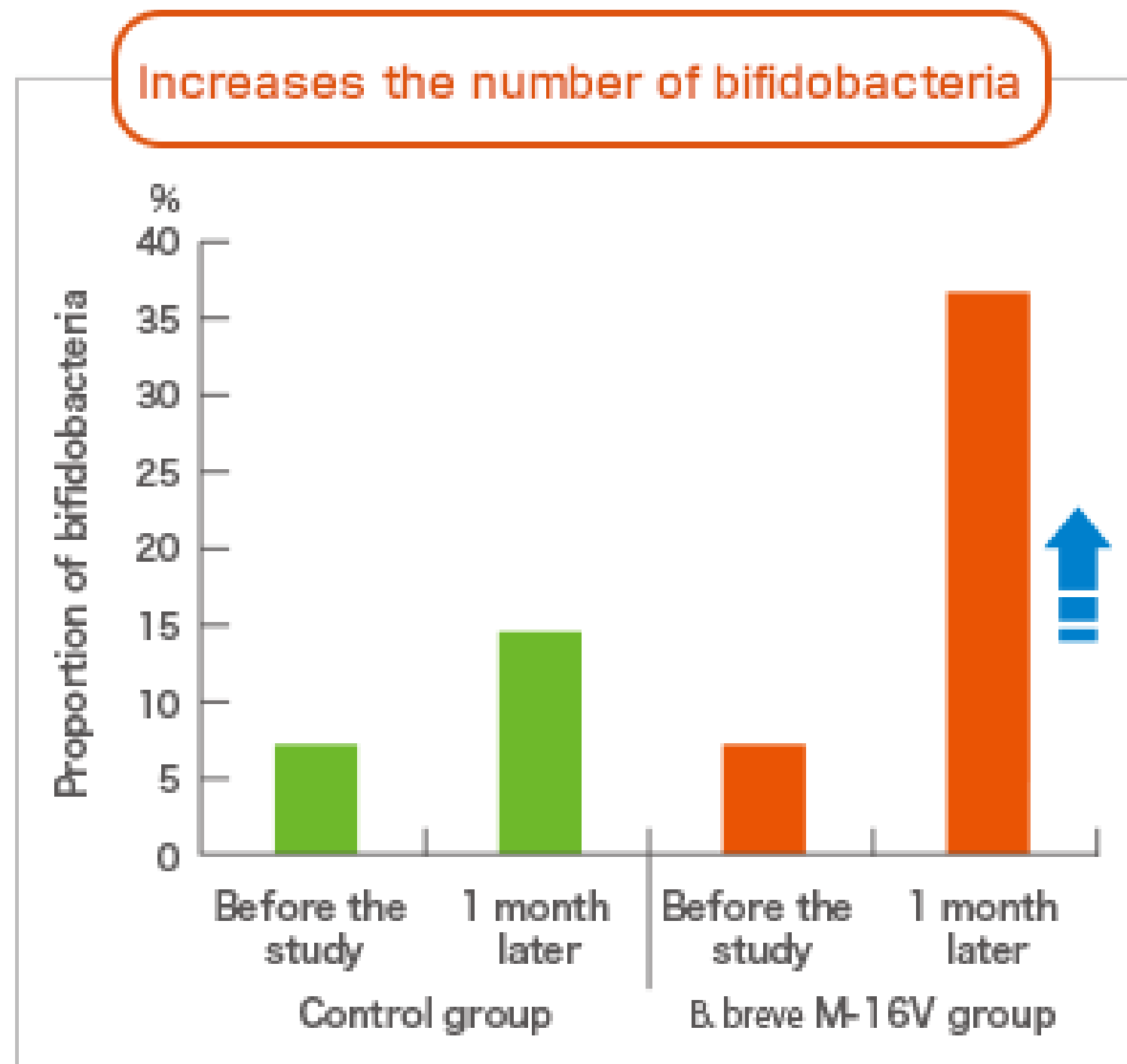
Imunomodulatorni efekti *L. salivarius* i *B. breve*

- Ovi probiotički sojevi imaju sposobnost da inhibiraju lučenje proinflammatoryh citokina.
- *Lactobacillus salivarius* i *Bifidobacterium breve* aktiviraju monocite i proizvodnju IL-10 koji inhibira proinflammatoryh citokine IL-4 i IL-5.
- Ekspresija IL-10 je smanjena u makrofazima u alveolama pacijenata sa astmom.

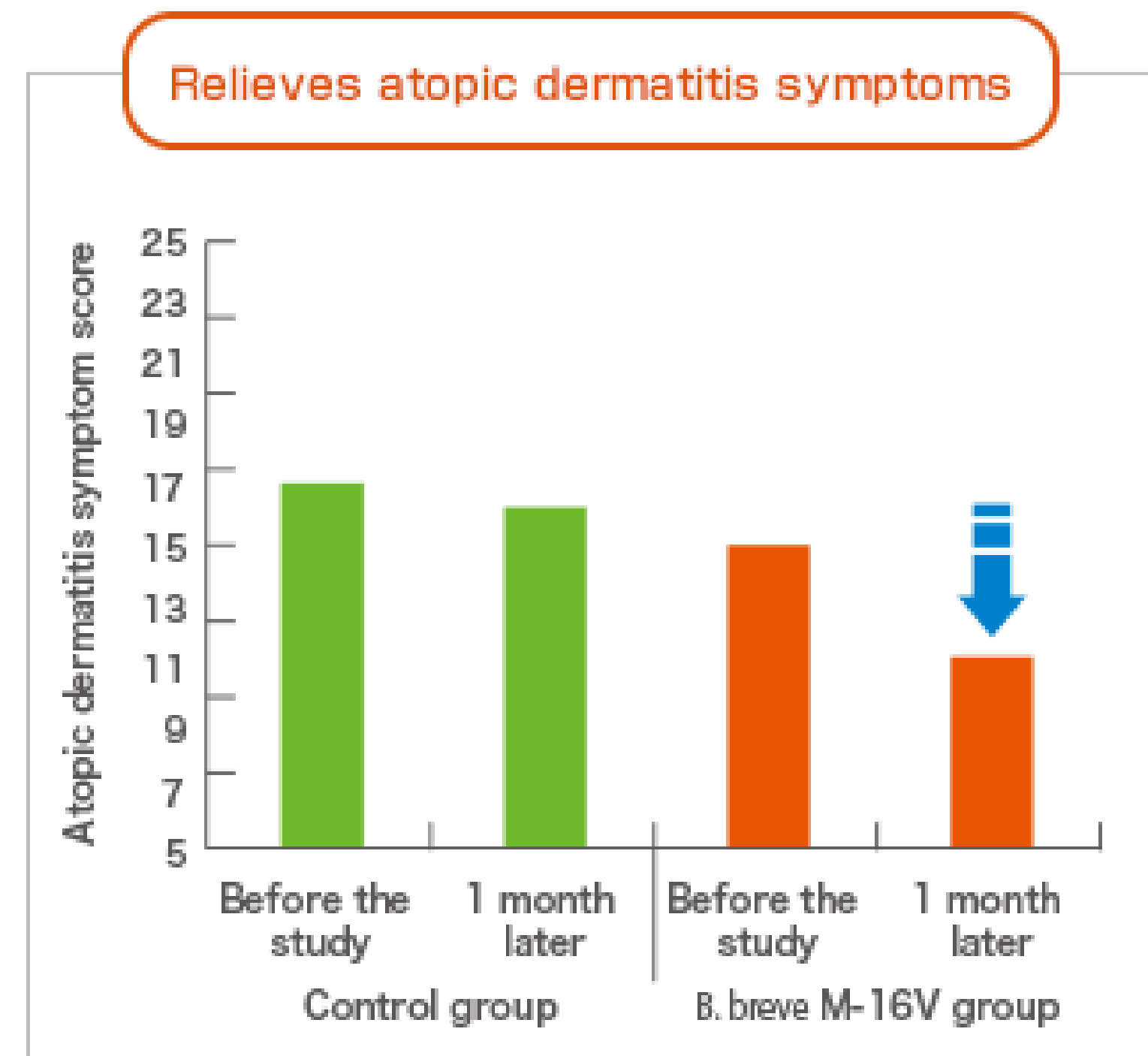
Bifidobacterium breve M-16V - Anti-allergic effect

Proportion of bifidobacteria after
B. breve M-16V administration

(Hattori K. *et al*, Japanese Journal of Allergology, 2003)

Changes in atopic dermatitis symptom scores
after *B. breve* M-16V administration

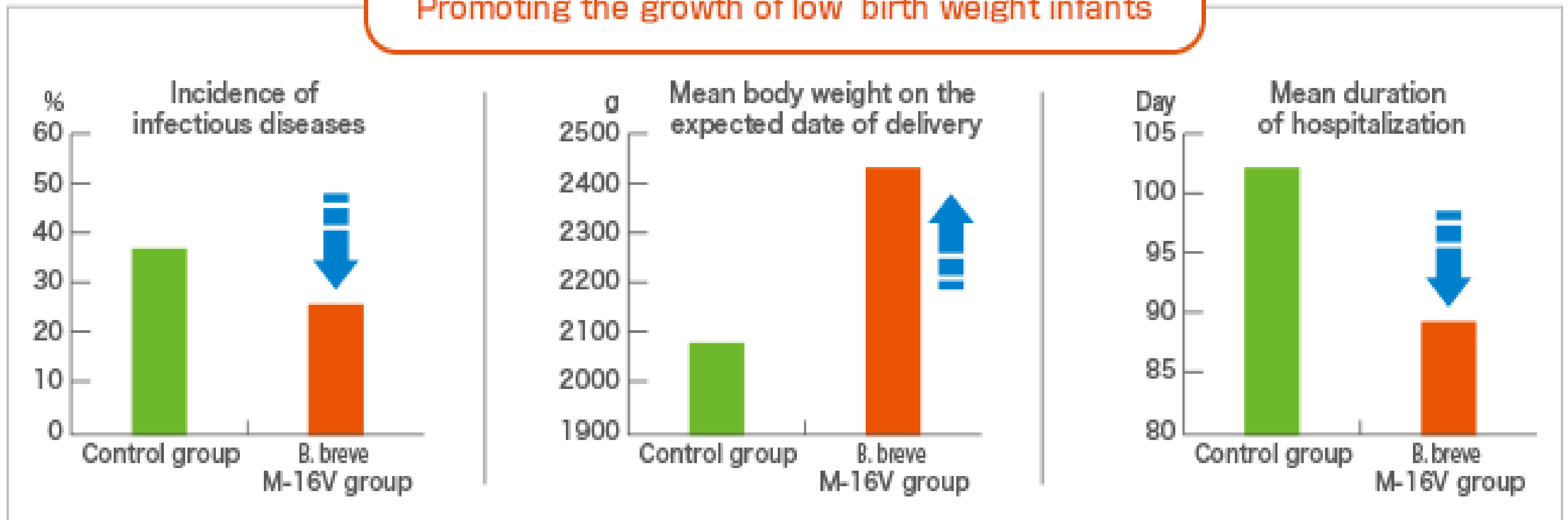

(Hattori K. *et al*, Japanese Journal of Allergology, 2003)

Bifidobacterium breve u prevenciji infekcija rastu beba rođenih sa malom telesnom masom

Effects of *B. breve* M-16V administration for preventing infection and promoting the growth of low birth weight infants

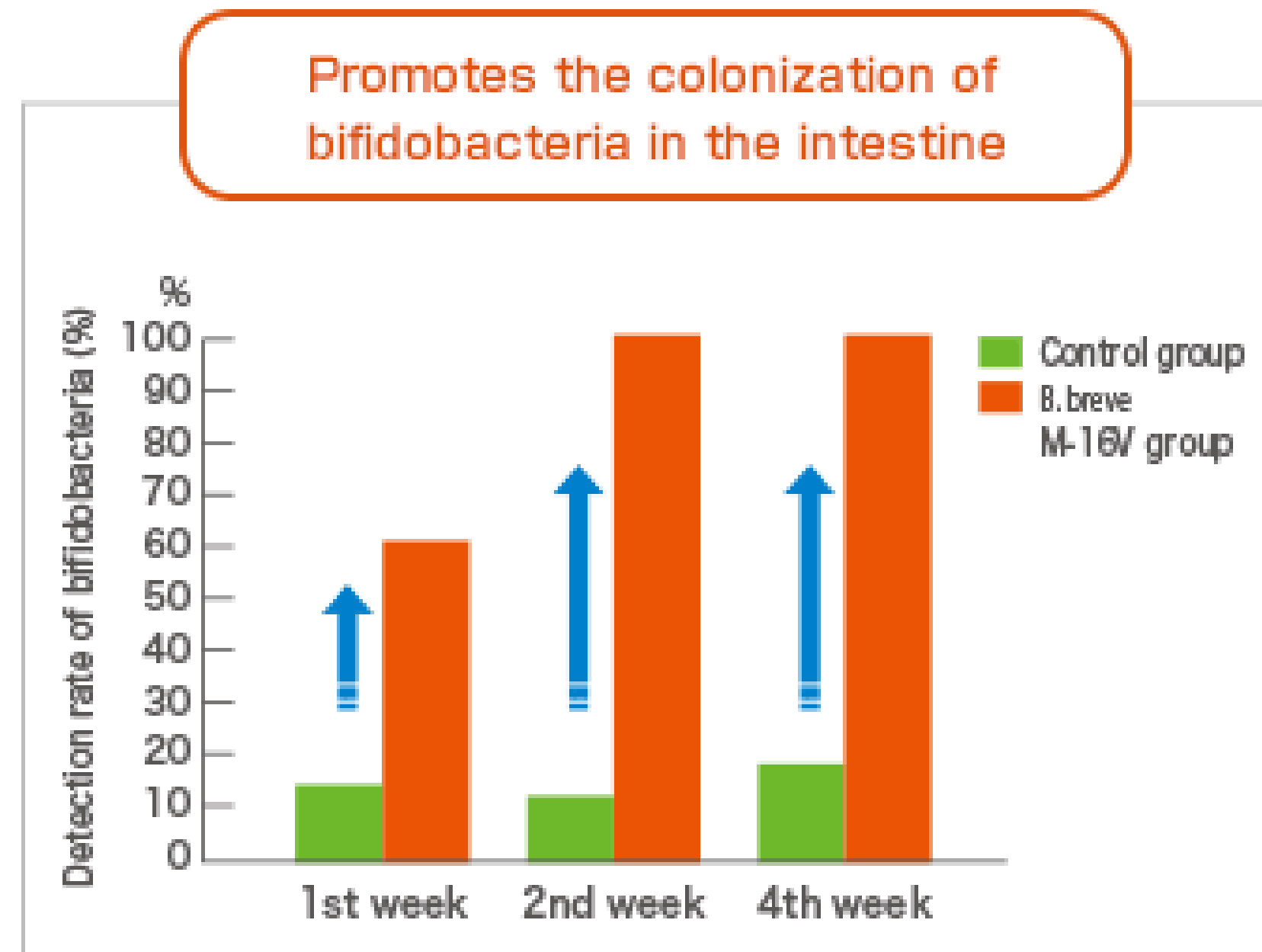
Promoting the growth of low birth weight infants

(Sato Y. et al, Acta Neonatologica Japonica, 2003)

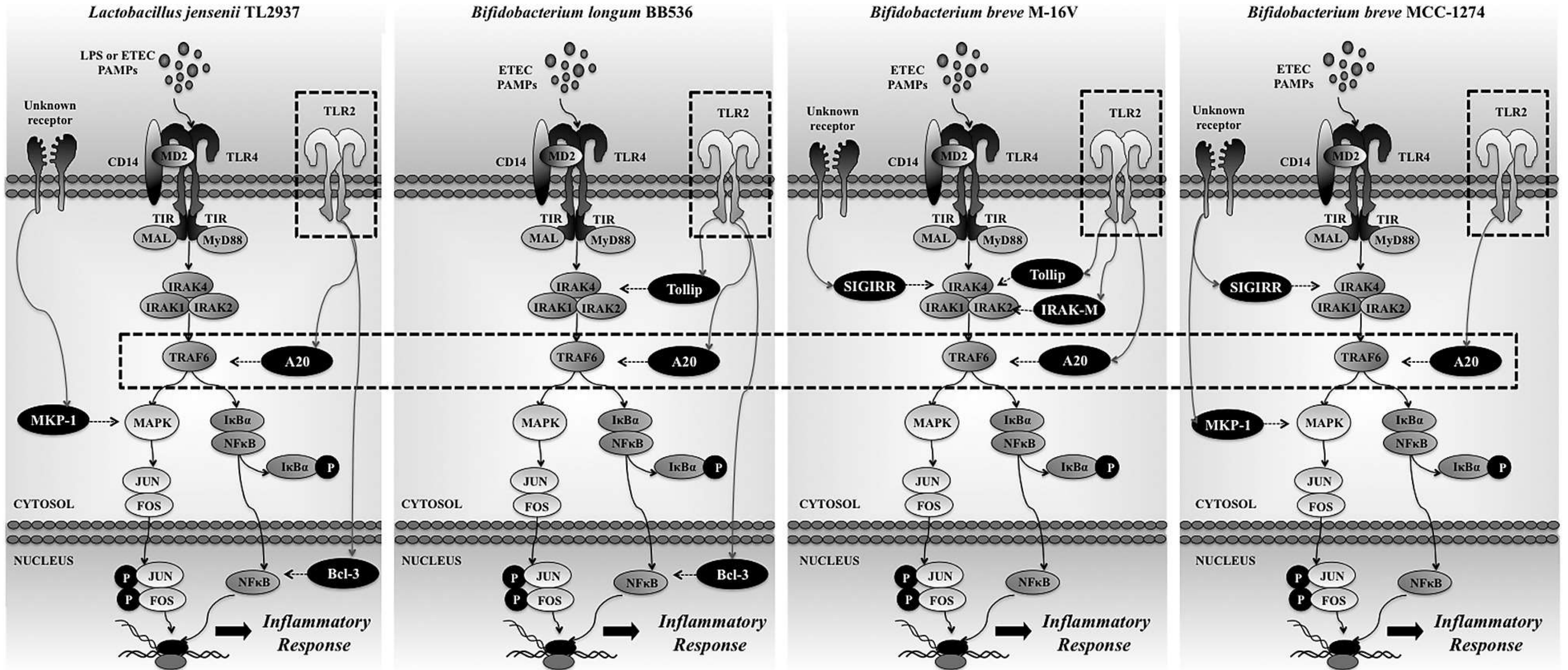
Rast beba rođenih sa malom telesnom masom sa bifidocaterium breve u stolici

Percentage of low birth weight infants having bifidobacteria in the faces during *B. breve* M-16V administration

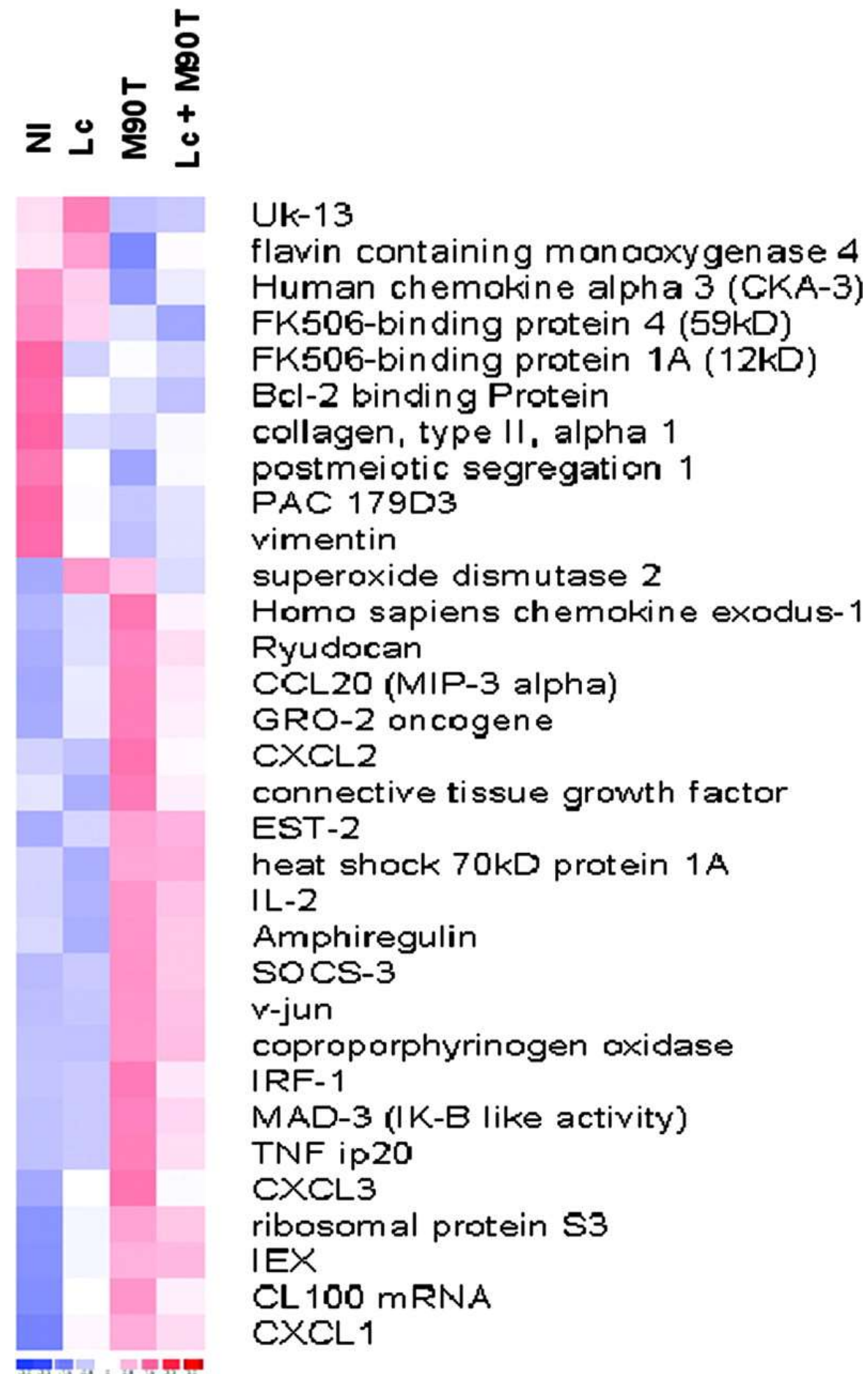

(Ishizeki S. et al, J Jpn Pediatr Soc, 2004)

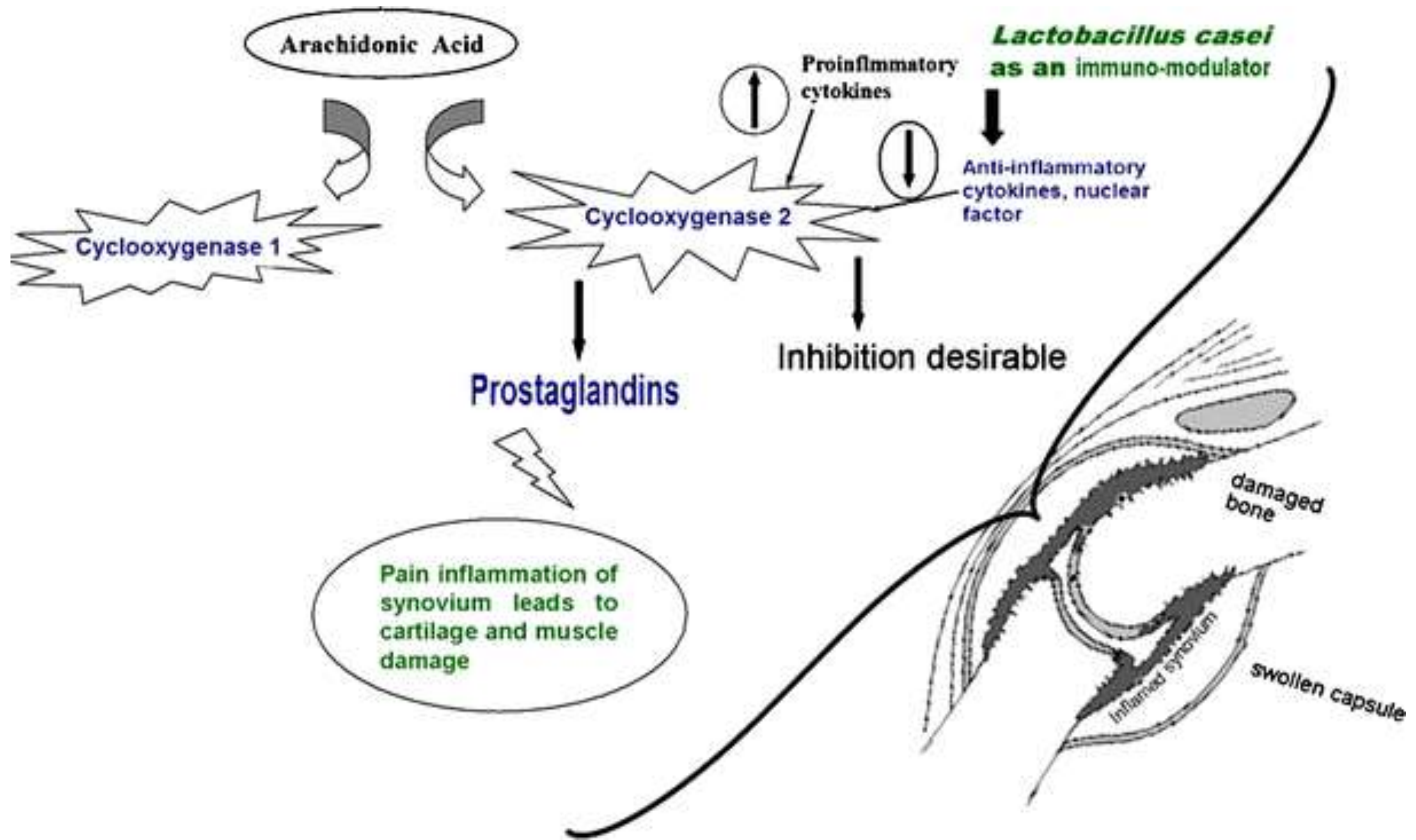
Predloženi mehanizam imunomodulacije

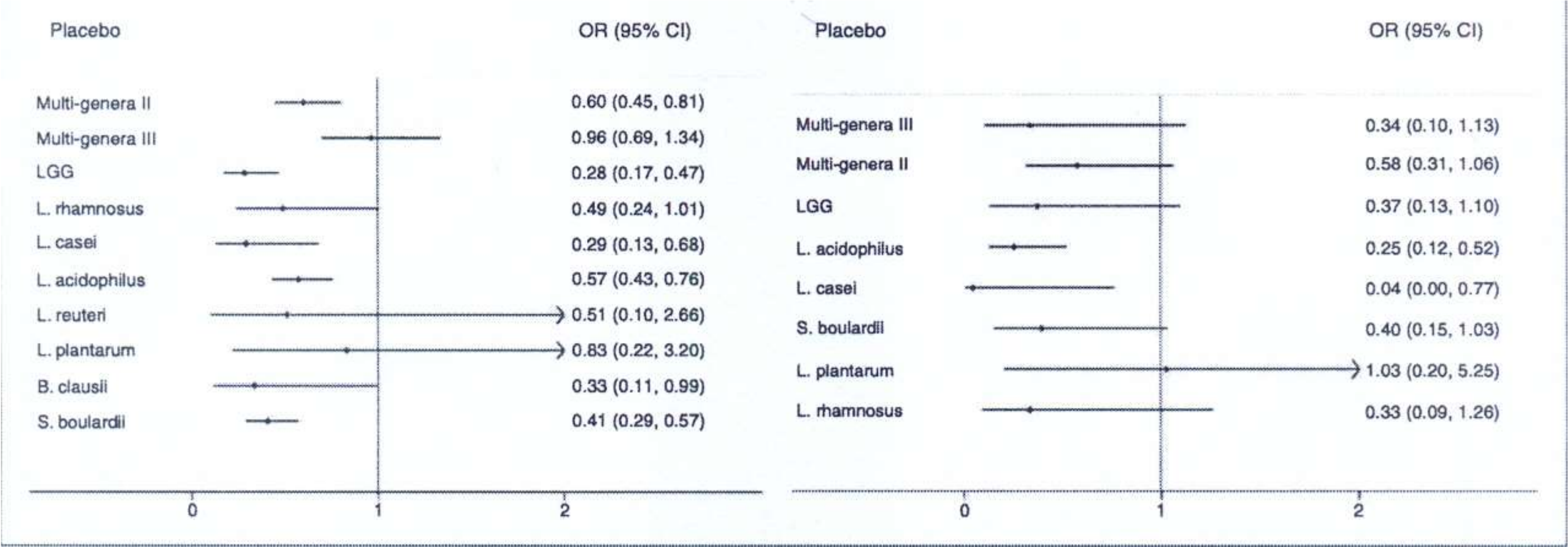
Lactobacillus casei antiinflammatorni efekat

Lactobacillus casei redukuje inflamaciju

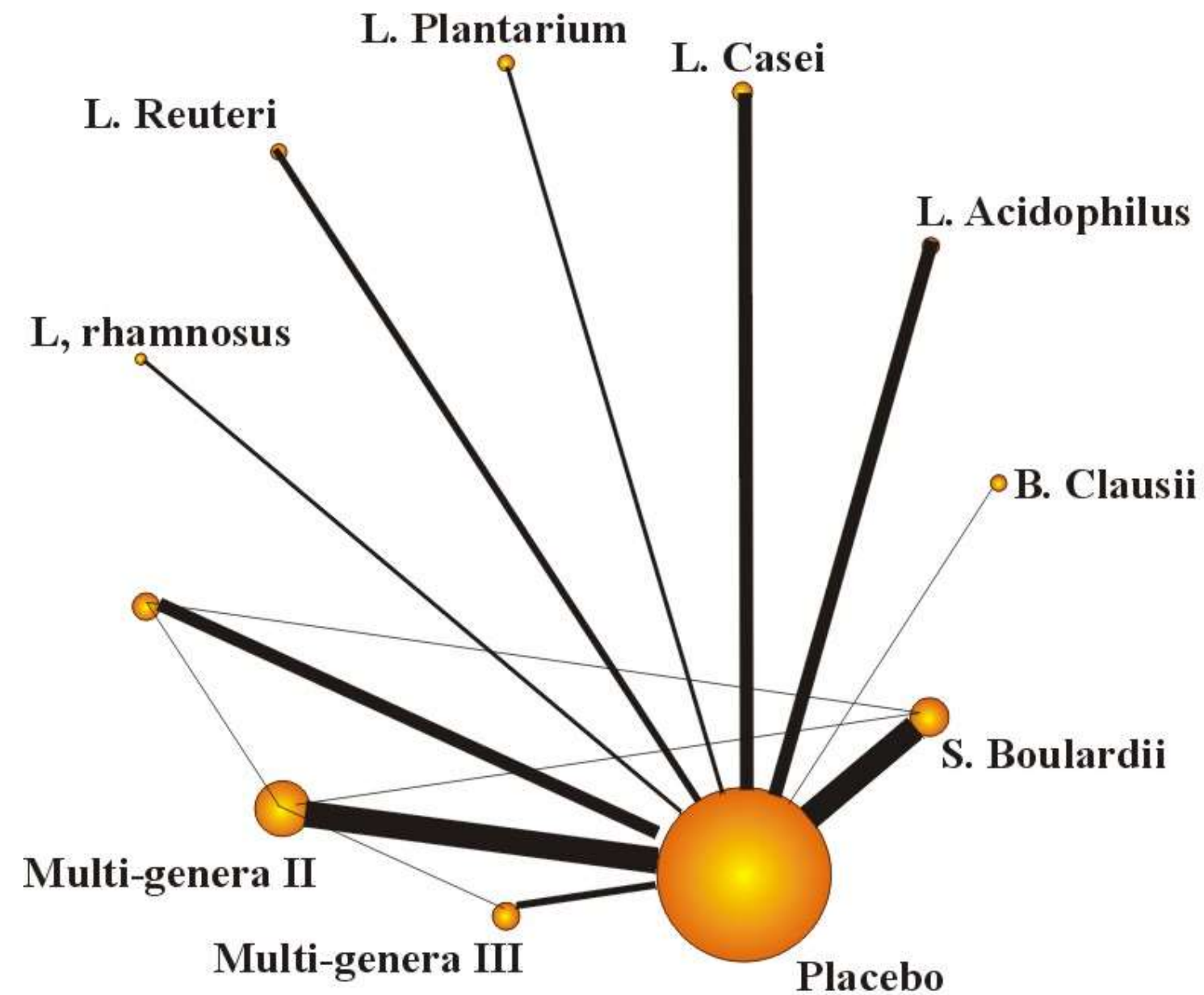

L. Casei u lečenju c. Difficile

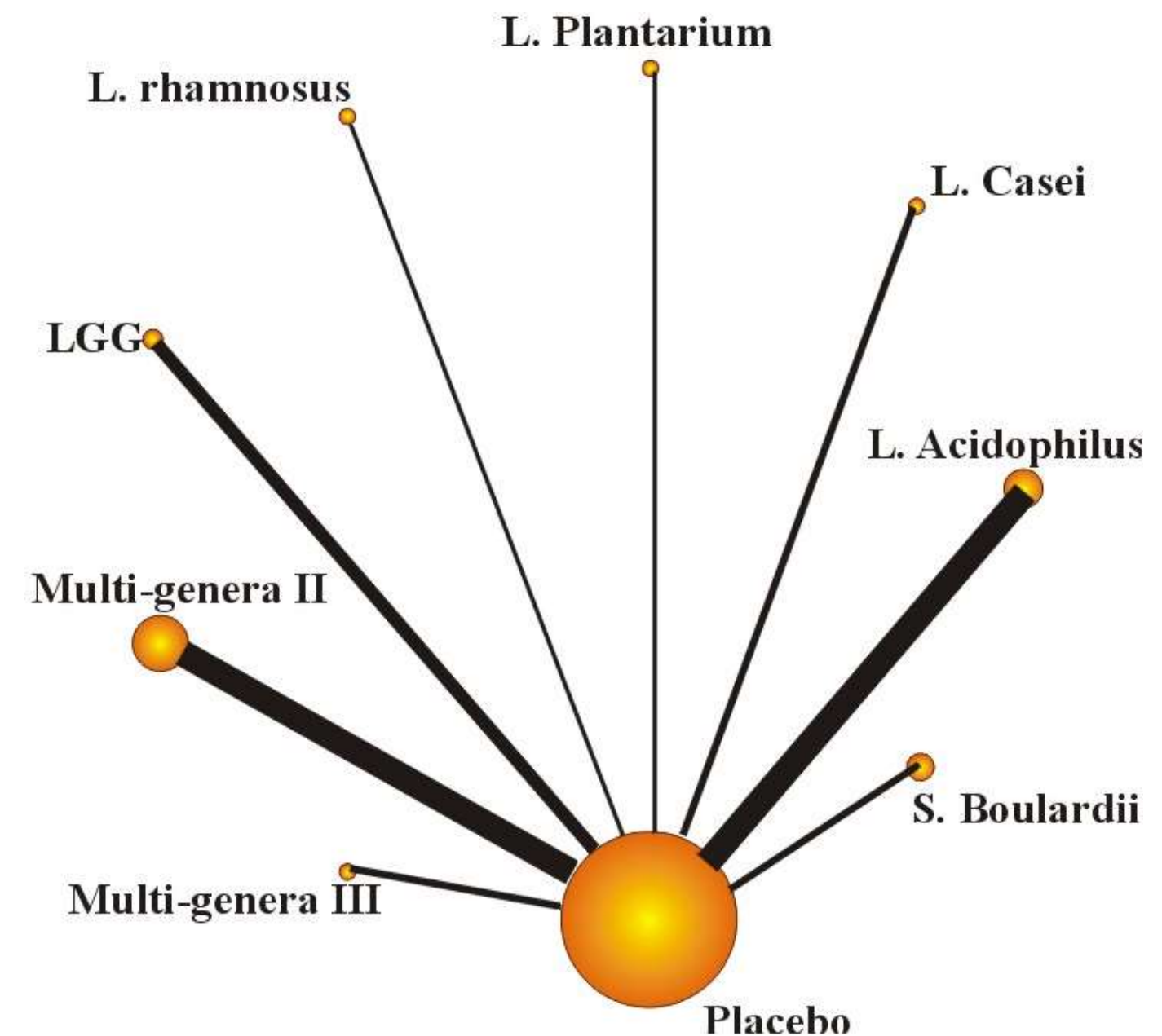

L. Casei je najefikasniji kod infekcija izazvanim C. difficile

Efikasnost I. Casei u lečenju diareja

Efikasnost u lečenju dijarea

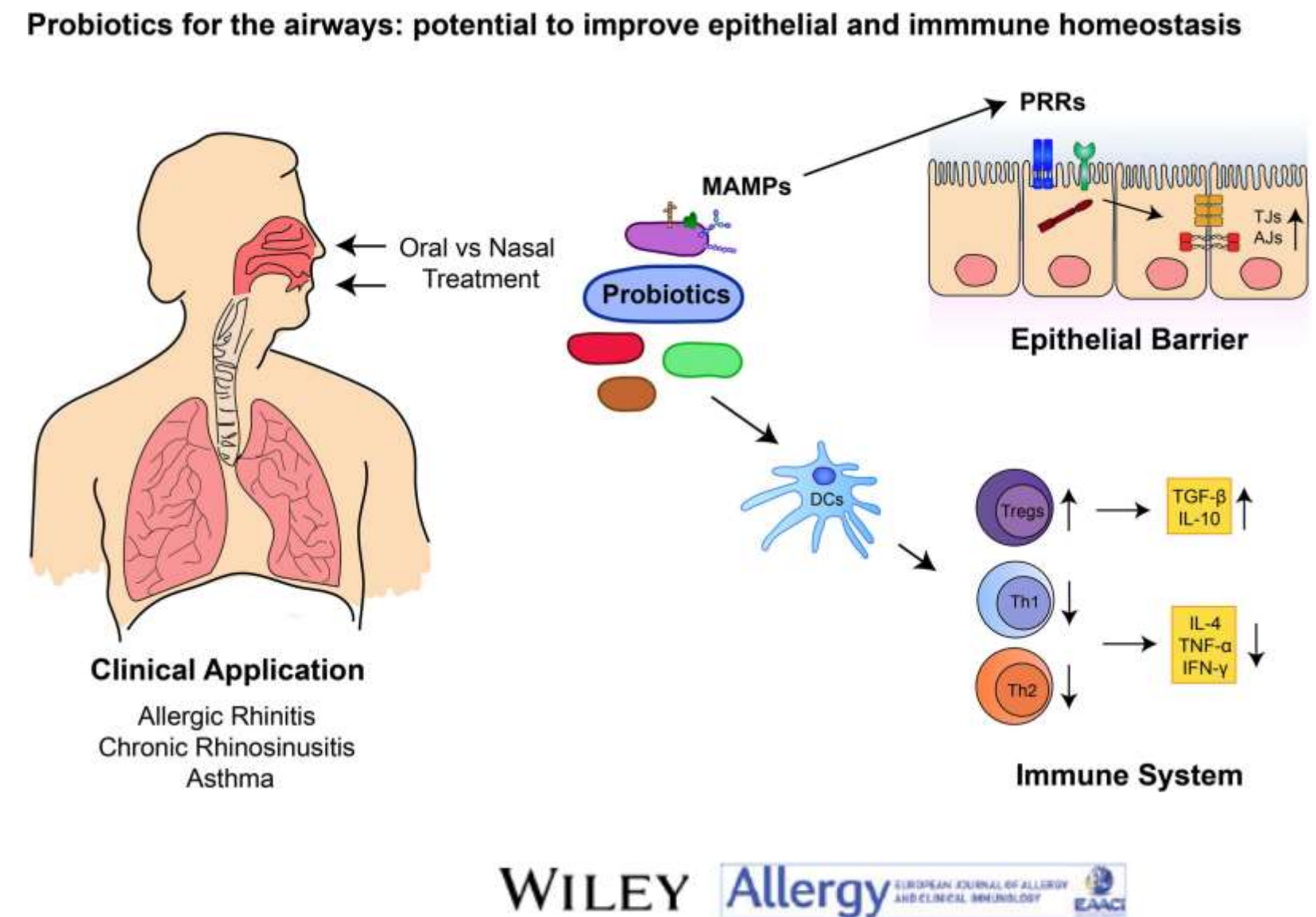
Incidenca dijareja u poređanju sa placebom

Probiotici, alergijski rinitis i astma

Disbioza kod hroničnih bolesti disajnih puteva izgleda da se javlja istovremeno sa poremećajima epitelne barijere, to je primećeno kod alergijske astme, alergijskog rinitisa i hroničnog rinosinuzitisa.

Klinički potencijal probiotika:

- Obnavljaju oštećenu epitelijalnu barijeru.
- Moduliraju imunski odgovor domaćina interakcijom sa dendritičkim ćelijama (DC).
- Promovišu regulatorne T ćelije (T-reg) i smanjuju T helper 1 (Th1) i T helper 2 (Th2) ćelije

Vitamin D i respiratorne infekcije

Vitamin D supplementation to prevent acute respiratory tract infections: systematic review and meta-analysis of individual participant data

Adrian R Martineau,1,2 David A Jolliffe,1 Richard L Hooper,1 Lauren Greenberg,1 John F Aloia,3 Peter Bergman,4 Gal Dubnov-Raz,5 Susanna Esposito,6 Davaasambuu Ganmaa,7 Adit A Ginde,8 Emma C Goodall,9 Cameron C Grant,10 Christopher J Griffiths,1,2,11 Wim Janssens,12 Ilkka Laaksi,13 Semira Manaseki-Holland,14 David Mauger,15 David R Murdoch,16 Rachel Neale,17 Judy R Rees,18 Steve Simpson,Jr19 Iwona Stelmach,20 Geeta Trilok Kumar,21 Mitsuyoshi Urashima,22 Carlos A Camargo Jr

Objectives

assess effect of vitamin D supplementation on risk of ARI

Design

Systematic review and meta-analysis of 25 eligible of RTC (total 11 321 participants)

Results

Vitamin D supplementation reduced the risk of ARI

Adjusted odds ratio 0.88 (0.81 – 0.96) 96% CI

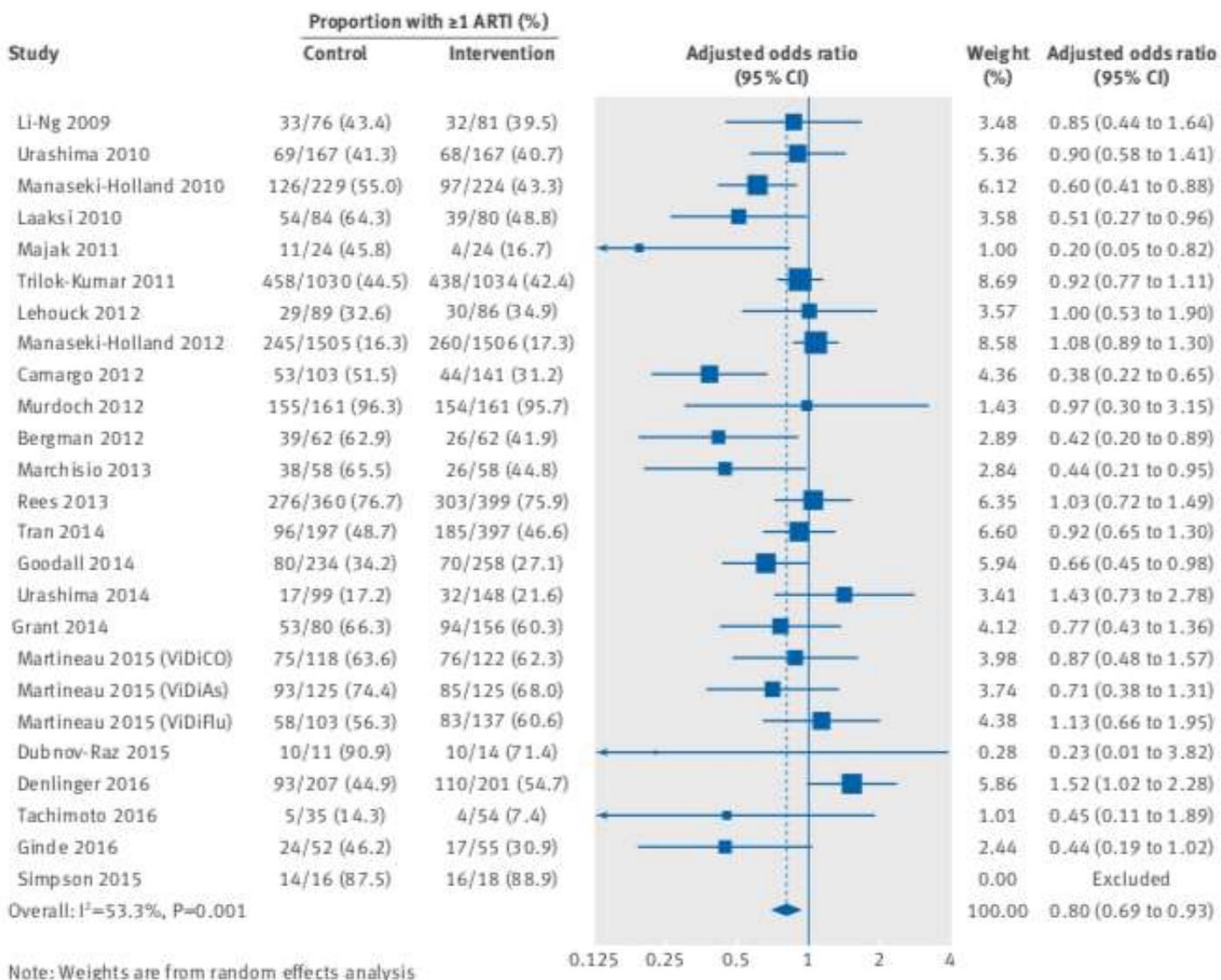

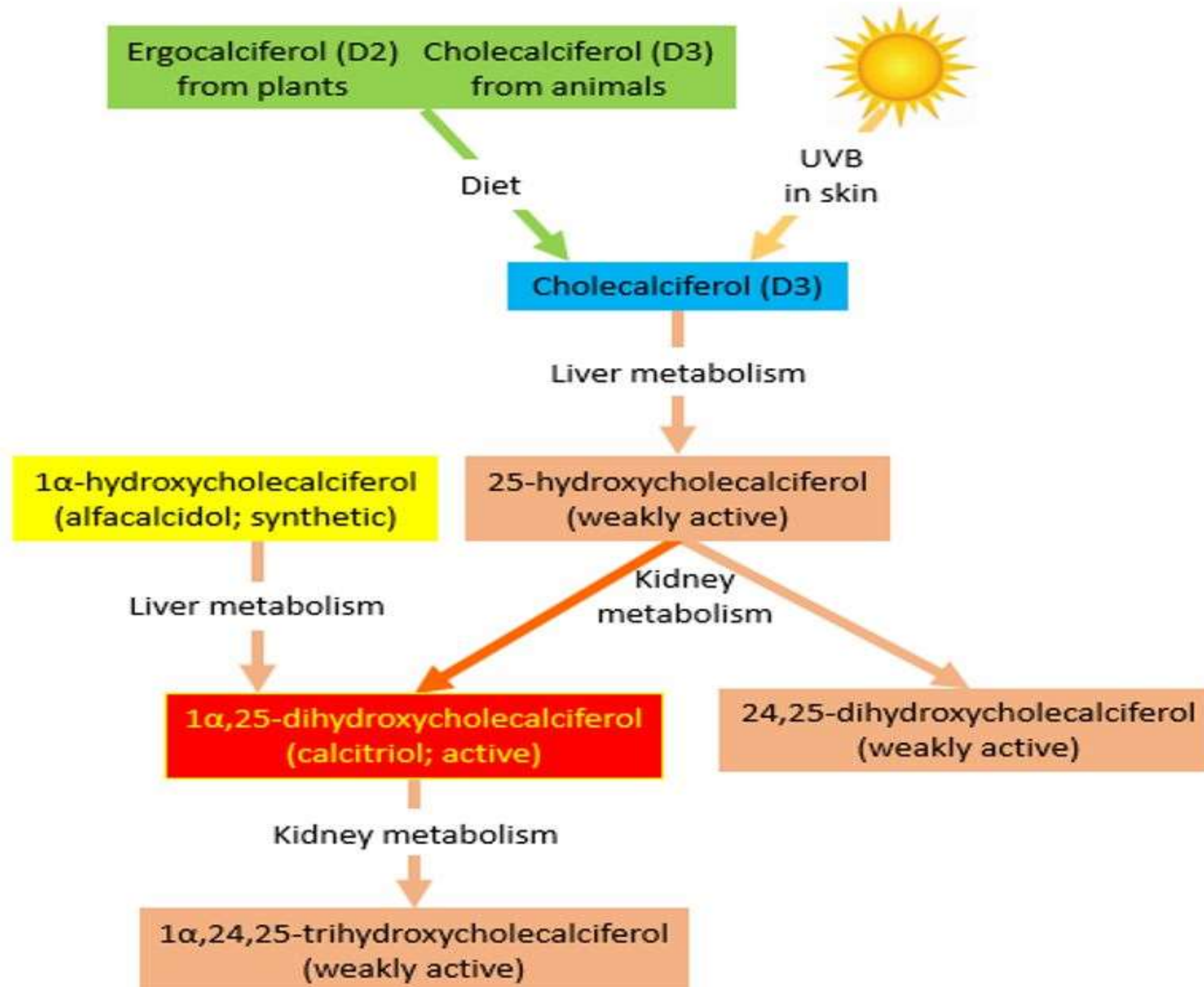
Fig 2 | Two step individual participant data meta-analysis: proportion of participants experiencing at least one acute respiratory tract infection (ARTI). Data from trial by Simpson et al were not included in this two step meta-analysis, as an estimate for the effect of the intervention in the study could not be obtained in the regression model owing to small sample size

25 randomizovanih kliničkih studija

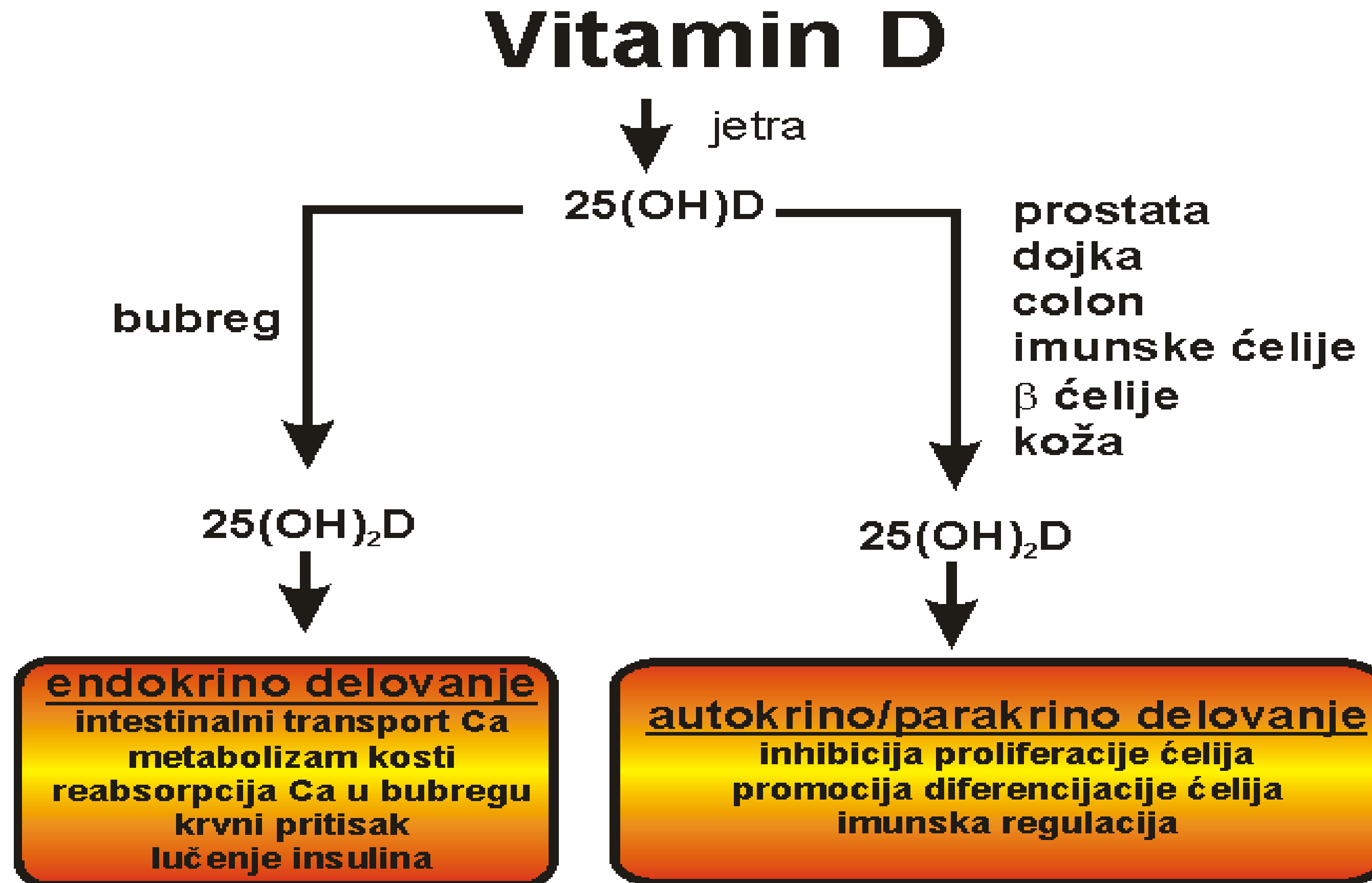
Ukupno 11 321 učesnik

Suplementacija vitaminom D smanjuje rizik od akutnih respiratornih infekcija

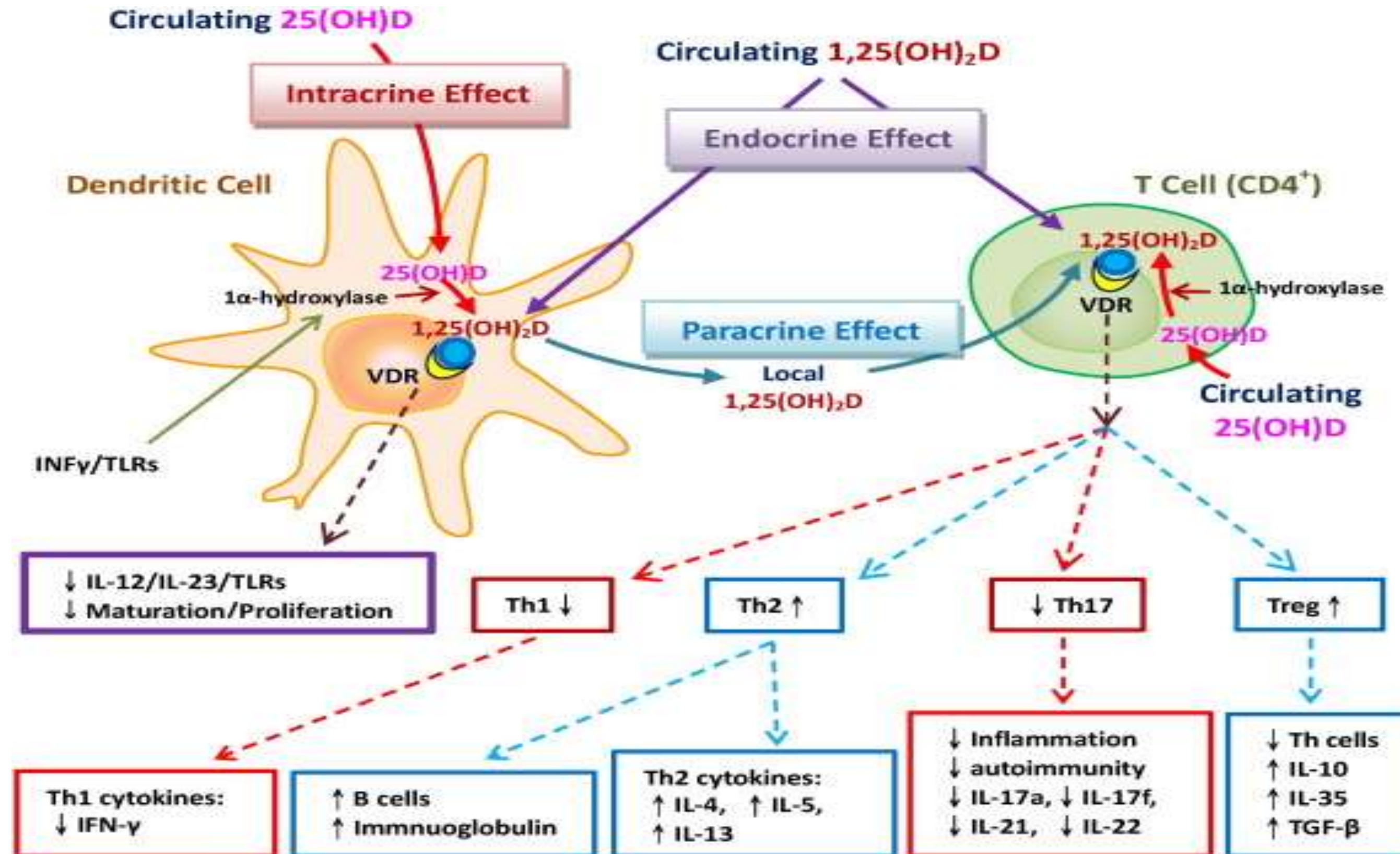
Metabolizam vitamina D

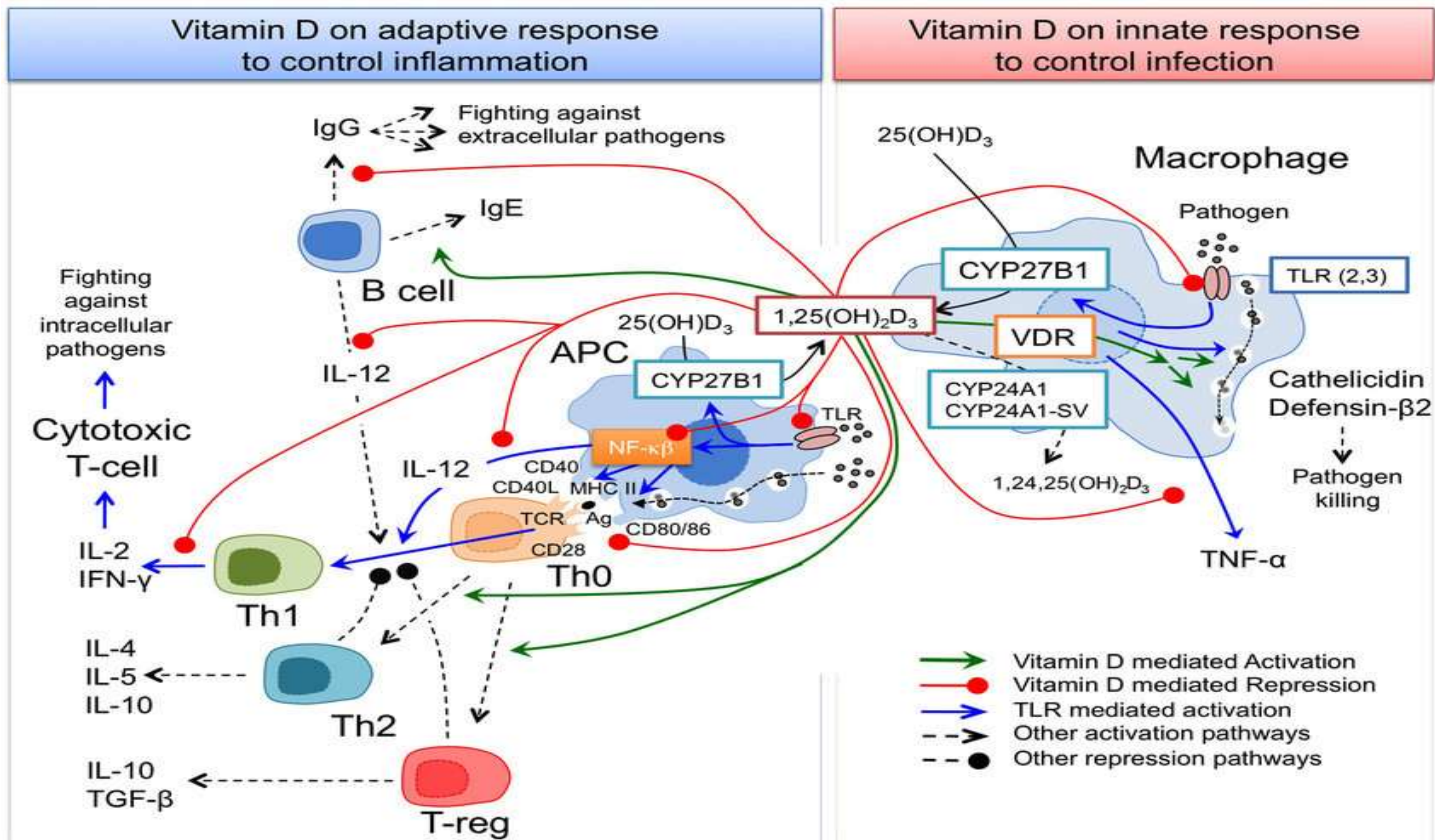
Mehanizam delovanja vitamina D

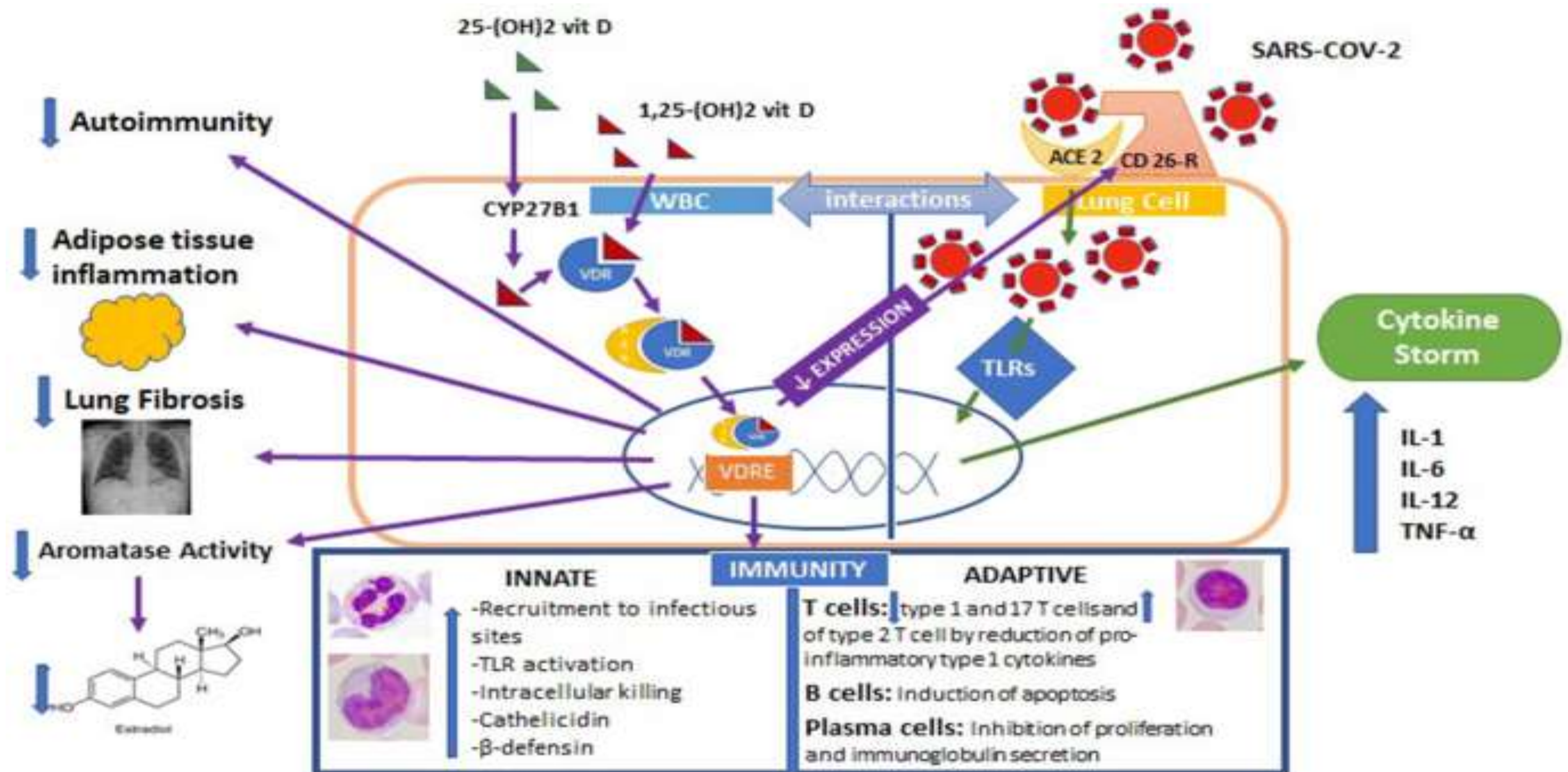
Vitamin D i imunoregulacija

Dejstvo vitamina D na urođeni i stečeni odgovor imunog sistema

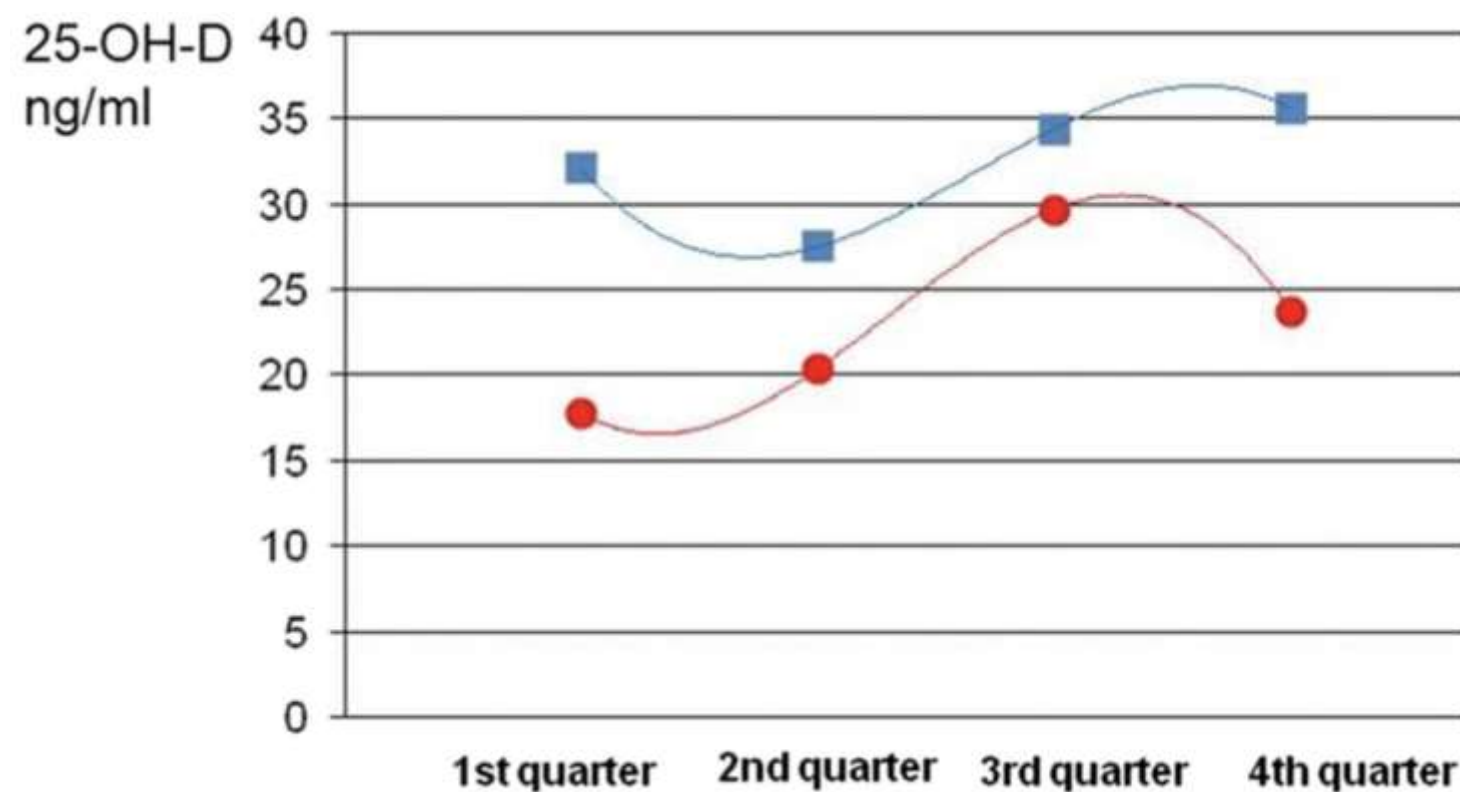

Moguća uloga vitamina D kod covid-19 infekcije kod dece

Vitamin D3 i suplementacija kod dece – DINOS studija

- Odgovarajuća doza suplementacije vitamina D3 kod dece je još uvek predmet ispitivanja.
- Preporučena doza od 600–1000 IU vitamina D3/dan nije dovoljna da bi se dostigao nivo u serumu od najmanje 30 ng/ml (75 nmol/l) kod dece na severu Italije tokom > 12 meseci.
- Cilj ove studije je bio da se analizira efekat sezonske suplementacije sa 1500 IU (=37,5 µg) vitamina D3/dan.

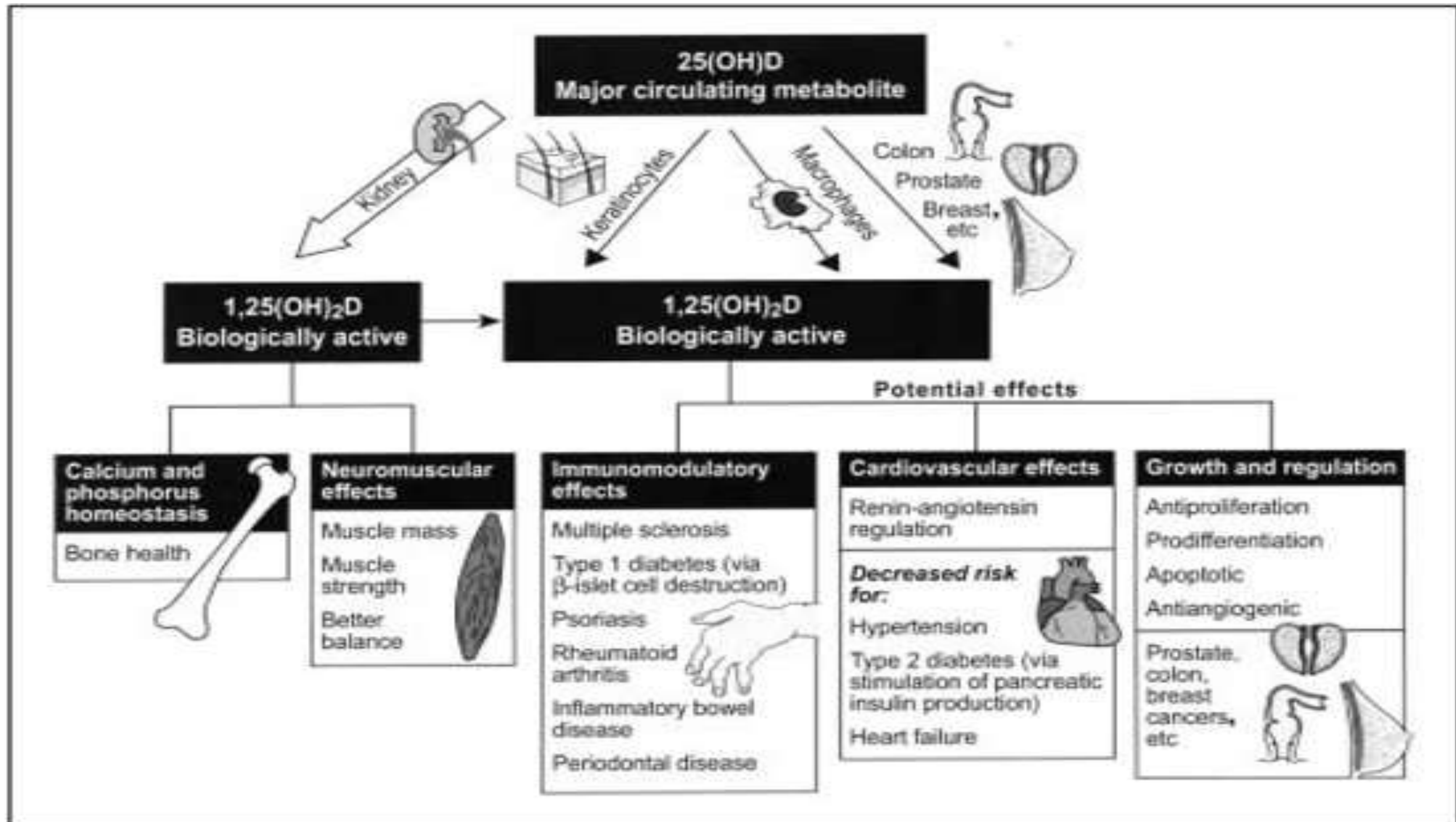

Sever Italije i Beograd su skoro na istoj 45toj paraleli

ZAKLJUČAK: Suplementacija vitaminom D sa najmanje 1500 IU vitamina D3/dan od novembra do aprila pronađena je prikladna za decu u severnoj Italiji. Produženje suplementacije do maja bi moglo biti korisno¹.

1. Mazzoleni, S., Magni, G. & Toderini, D. Effect of vitamin D3 seasonal supplementation with 1500 IU/day in north Italian children (DINOS study). *Ital J Pediatr* 45, 18 (2019). <https://doi.org/10.1186/s13052-018-0590-x>
2. Saggese G, Vierucci F, Prodam F, et al. Vitamin D in pediatric age: consensus of the Italian Pediatric Society and the Italian Society of Preventive and Social Pediatrics, jointly with the Italian Federation of Pediatricians. *Ital J Pediatr*. 2018;44(1):51. Published 2018 May 8. doi:10.1186/s13052-018-0488-7

Dejstva Vitamina D

Incidenca bolesti u odnosu na nivo Vitamina D u serumu

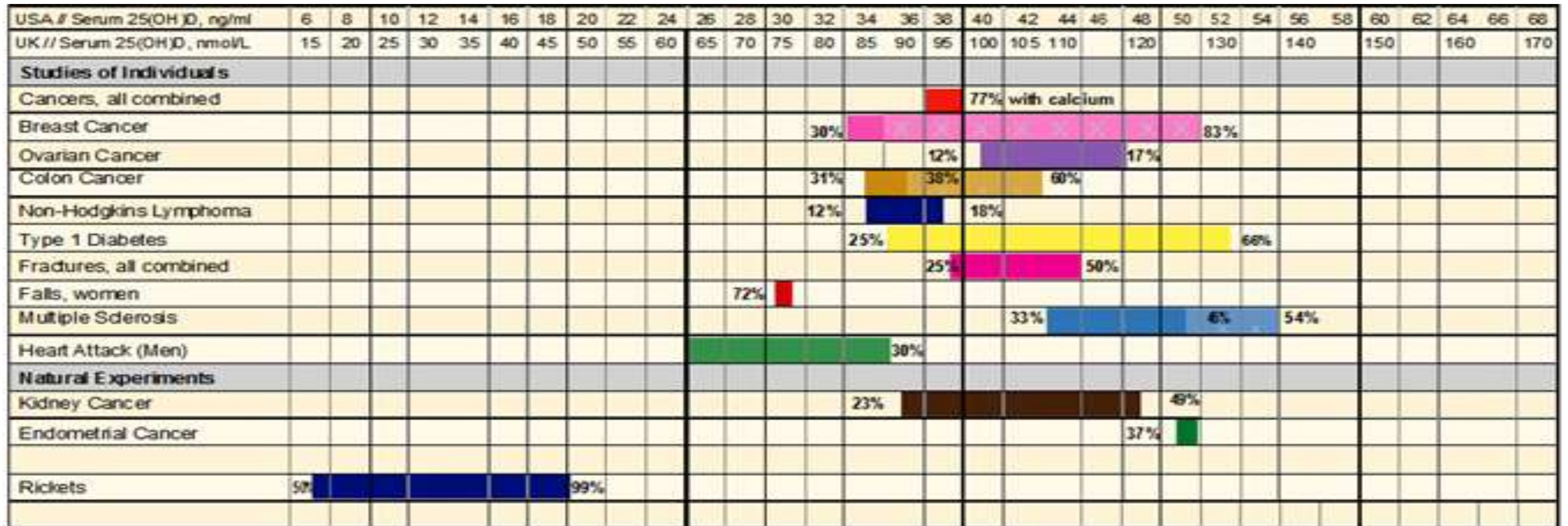
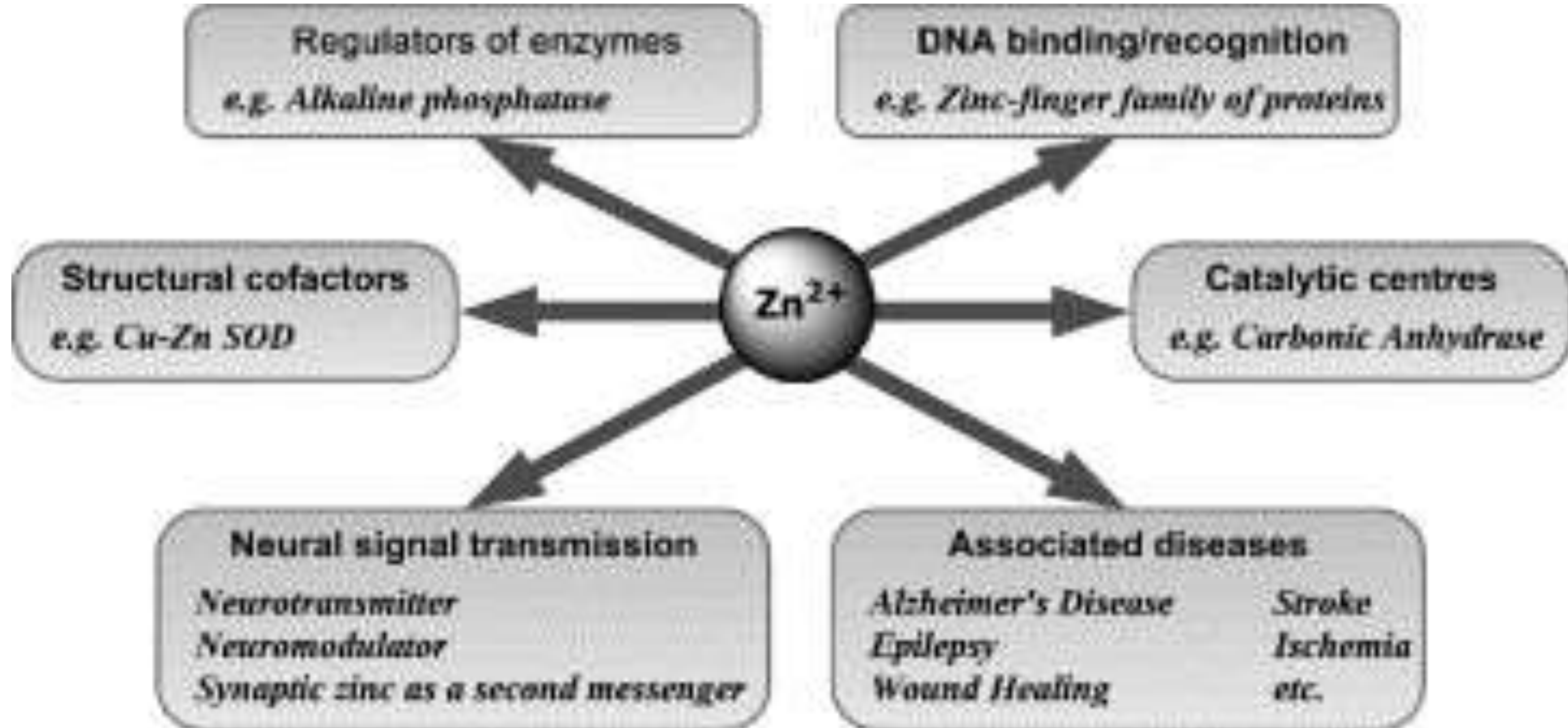
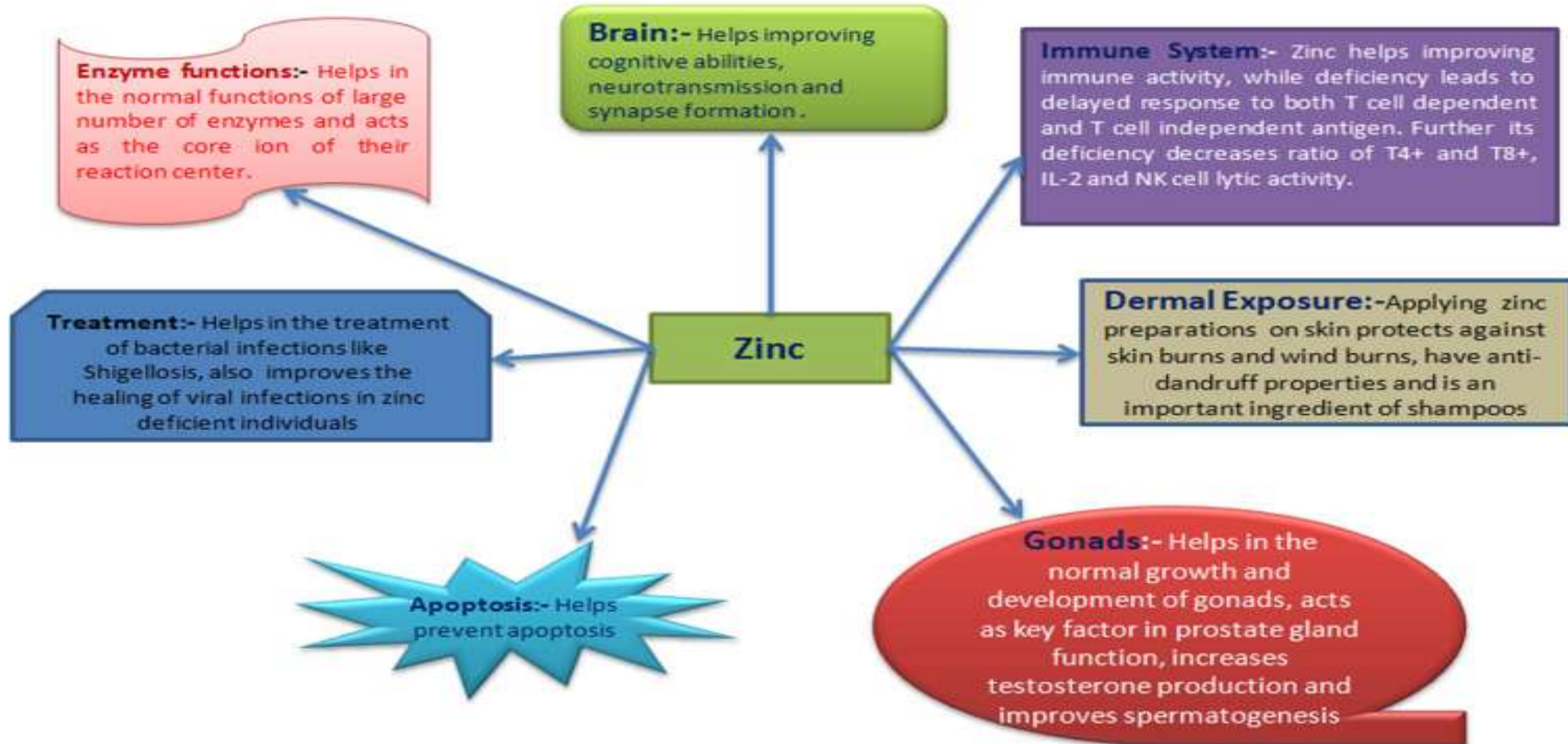

Chart prepared by: Garland CF, Baggerly CA

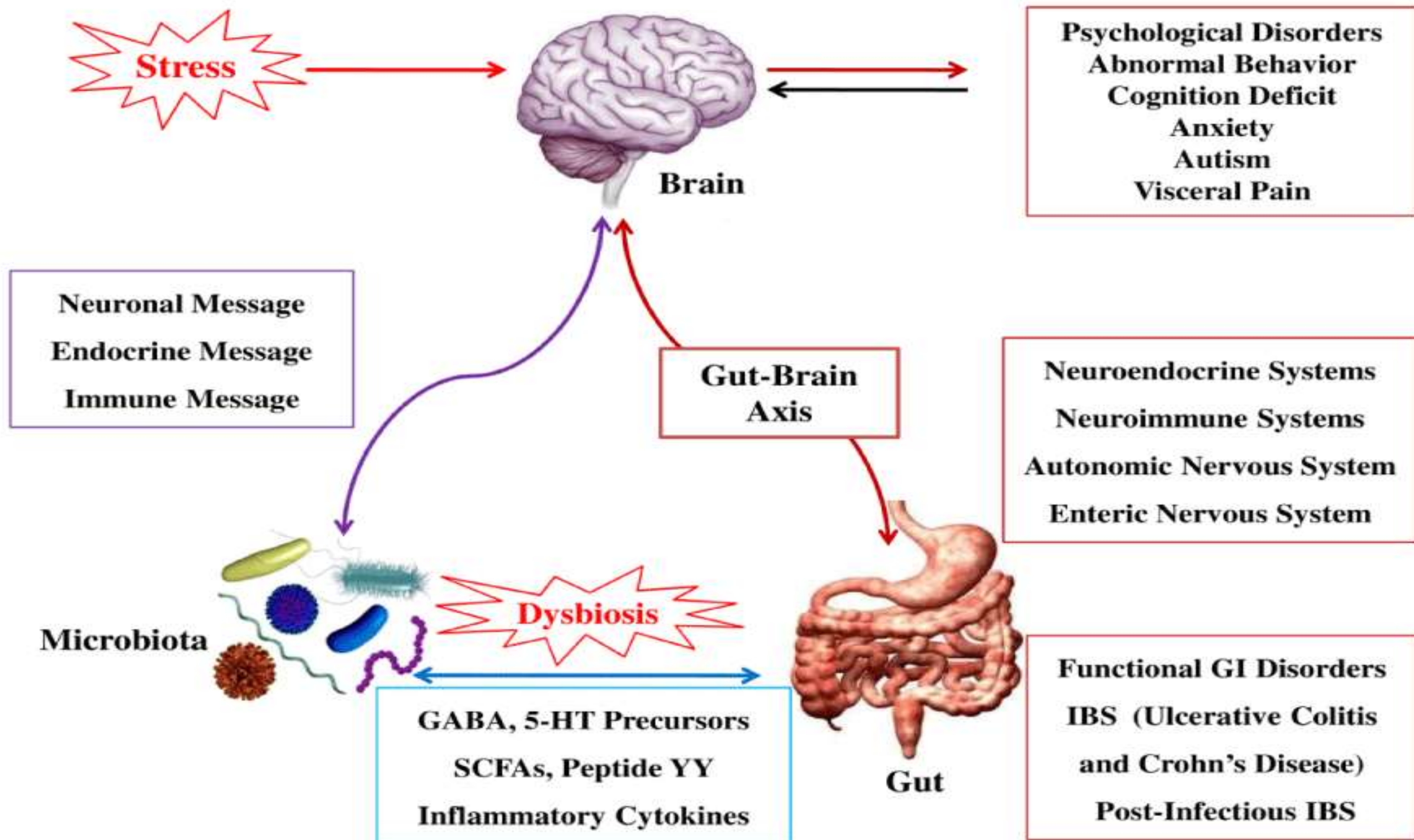
Mehanizmi delovanja cinka

Delovanje cinka na različite organe i tkiva

Stres, mikrobiota, cink i vitamin D

Sinergistički efekat za maksimalnu efikasnost

- Kombinovana primena probiotika i vitamina D3 predstavlja novi pristup u podršci lečenja hroničnih bolesti¹.
- Brojne studije ukazuju na kliničku korist primene vitamina D3 kod hroničnih inflamatornih stanja, kao i korist primene vitamina D3, cinka i probiotika u prevenciji infekcija.²
- **Zajednička primena vitamina D3 i probiotika u odnosu na placebo, pokazuje bolje rezultate u poređenju sa samostalnom primenom probiotika ili vitamina D3.**
- Efekat je dozno zavisian¹.

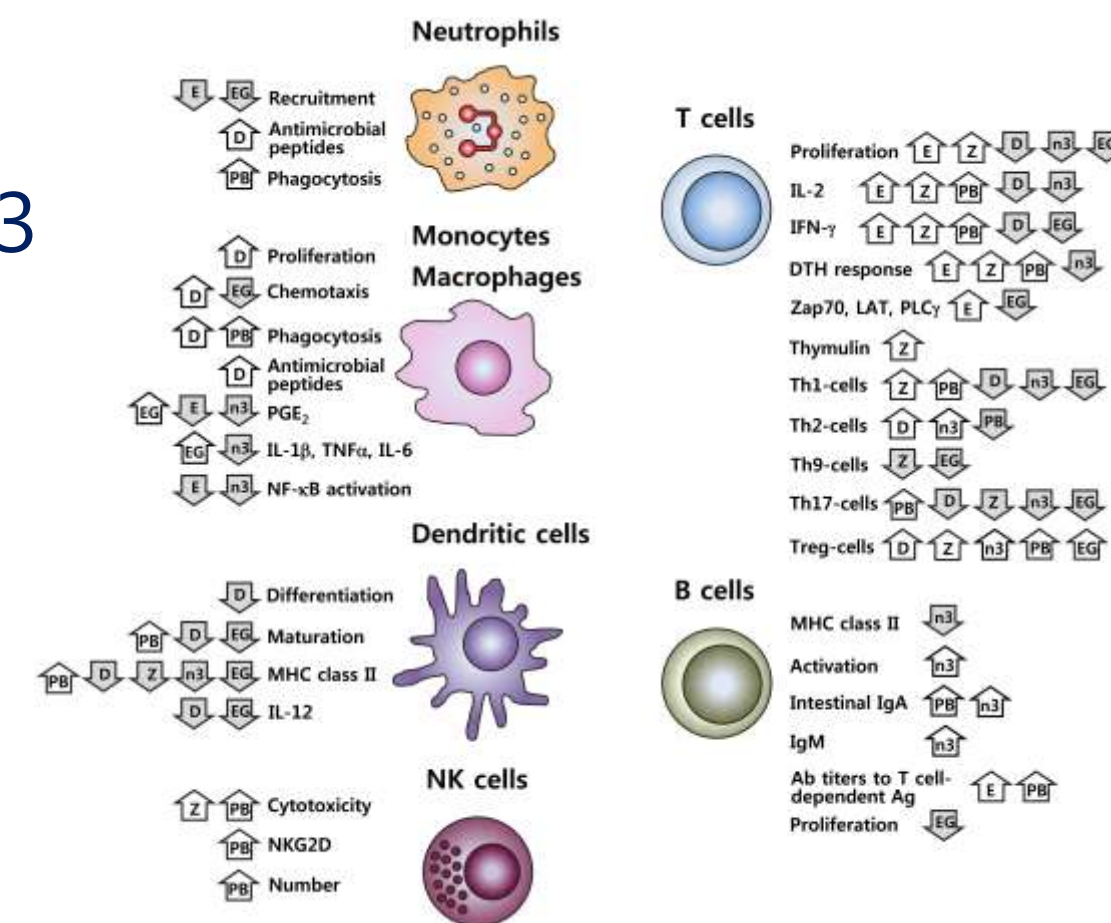

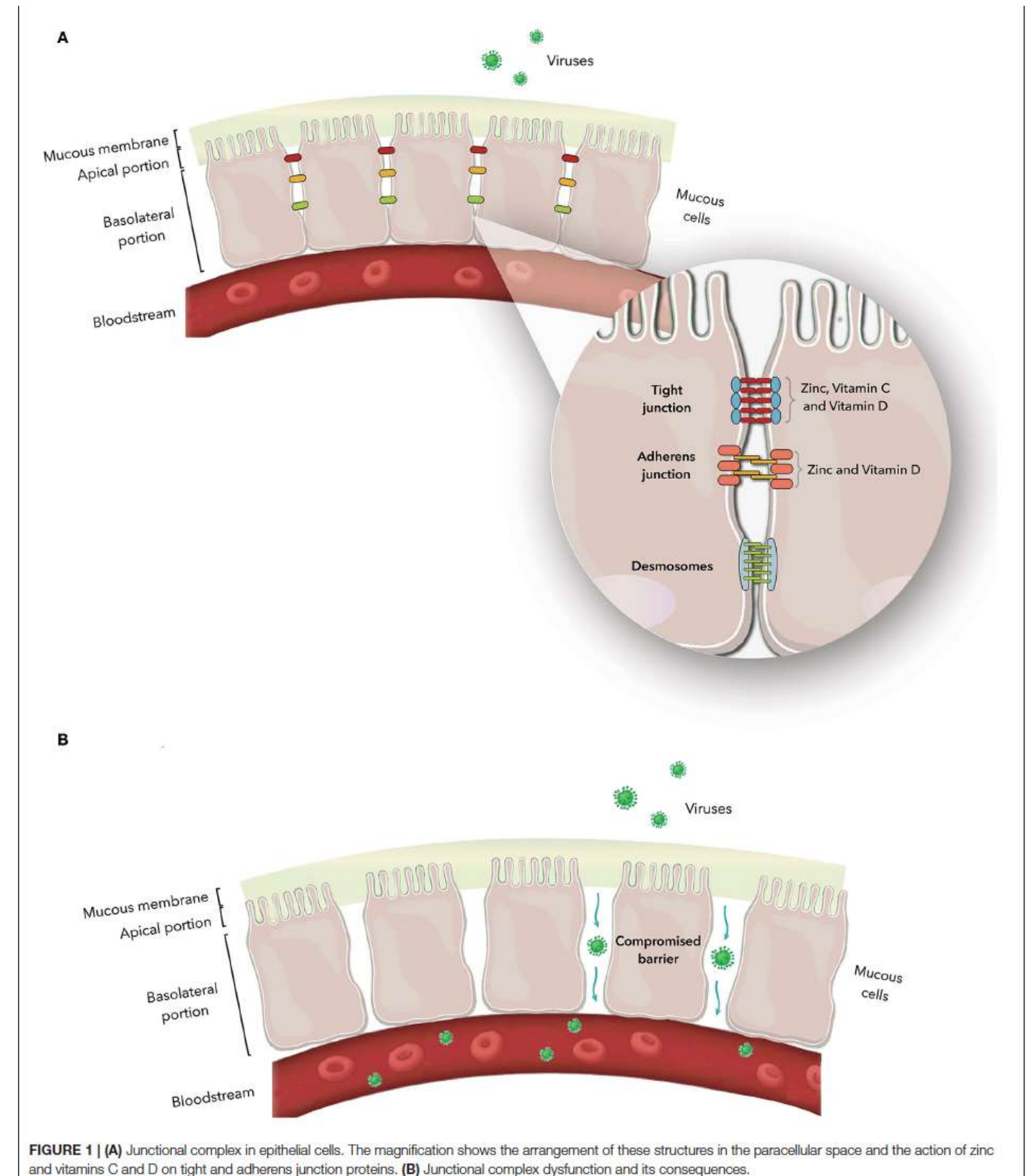
FIGURE 1 | Immune cell functions affected by vitamins D and E, zinc, n-3 PUFA, probiotics, and EGCG.

1.The Health Effects of Vitamin D and Probiotic Co-Supplementation: A Systematic Review of Randomized Controlled Trials Myriam Abboud 1,* Nutrients 2021, 13, 111. <https://doi.org/10.3390/nu13010111>

2.Nutritional Modulation of Immune Function: Analysis of Evidence, Mechanisms, and Clinical Relevance Dayong Wu1 *

Sinergistički efekat za maksimalnu efikasnost

- Studije pokazuju da **cink i vitamin D3** pokazuju sinergističku aktivnost u različitim fazama imunske odbrane, kao što su:
 1. Održavanje integriteta sluznica
 2. Funkcionalnost imunskih ćelija odgovornih za urođeni i adaptivni imunski odgovor.
- Nedostatak ovih nutrijenata može dovesti do oštećenja epitelnih ćelija sluznice, što ih čini podložnijim za prolazak patogena.

Zaključak

Probiotske bakterije deluju sinergistički sa vitaminom D i cinkom koriguju disbiozu i obezbedjuju normalnu reakciju imunskog sistema,omogućavajući odbranu od infektivnih patogenata istovremeno umanjujući alergijske reakcije.